

mr. sc. Nikola Milovančev
Martinova ulica 8, 1000 Ljubljana
vitanaturalis.slo@gmail.com

 OPEN ACCESS Check for updates

Primljeno/Received: 11.7.2025.
Prihvaćeno/Accepted: 21.7.2025.
Rad ima dvije pozitivne recenzije
Izvorni znanstveni rad
Original scientific paper
DOI: 10.47325/zj.8.10.7

UDK 929

UDK 323

ORJUNA: 405 EKSPONIRANIH ČLANOVA (popis policijskih službi Kraljevine Italije 1928. godine)

Sažetak: U članku je obrađen popis 405 istaknutijih članova Organizacije jugoslavenskih nacionalista (ORJUNA), koji su 1928. godine sastavile policijske i sigurnosne službe Kraljevine Italije. ORJUNA je nastala u Splitu 1921. godine, a djelovala je legalno do 1929. Nakon toga, pojedini članovi te organizacije su nastavili rad uglavnom kroz organizaciju Narodna odbrana, blisku krugovima jugoslavenske vojske, i to pretežno na području uz granicu prema Italiji, na obavještajnom i propagandnom radu. Iz obrađenih biografija je vidljivo da je ORJUNA nastala autohtono na području Dalmacije, prvenstveno kao reakcija na otvorena granična pitanja između Kraljevine Italije te Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (Jugoslavije) sa druge strane. Organizacija je najviše pristalica imala u Dalmaciji, i na području Slovenije uz granicu prema Italiji, kao i na etnički pretežno slovenskom području Primorske, koja je nakon I svjetskog rata pripala talijanskoj državi. To je vidljivo i iz ovog popisa 405 eksponiranih članova Orjune, u kojem 52% čine Hrvati, a 24% Slovenci; Srba je 21%. Među Srbima je ORJUNA najjača uporišta imala u Vojvodini. Djelovanje ove političke organizacije podržavali su, iz obavještajnih i vojnih razloga, mnogi u vojnom vrhu, pa su na području Istre i Primorske bile pripremane i ilegalne gerilske organizacije za slučaj rata sa Italijom. Politički je među članovima ORJUNE bilo najviše pristalica Samostalne demokratske stranke Svetozara Pribičevića, pa je početak suradnje Pribičevića sa Stjepanom Radićem i Hrvatskom seljačkom strankom (HSS) 1927. bio odlučan za slabljenje ORJUNE. Formalno je ORJUNA bila zabranjena po uvođenju diktature 6. januara 1929., ali su neke strukture zabranjene ORJUNE nastavile sa radom na vojno-obavještajnom planu, najviše prema Italiji a manje prema Austriji.

Ključne riječi: Orjuna, popis, 1928, Italija, biografije

O Orjuni i popisu 405 njenih članova

ORJUNA (Organizacija jugoslavenskih nacionalista – prilikom osnivanja 1921. godine u Splitu, prvobitni naziv je bio: Jugoslavenska napredna nacionalistička omladina – JNNO) ostavila je dubok trag u političkom životu jugoslavenske kraljevine u razdoblju od 1921. do 1929. godine. Istovremeno – ni o jednoj drugoj političkoj organizaciji međuratnog razloga 1918-1941. nije bilo toliko oprečnih ocjena, kao o Orjuni. To važi i za politiku, i za publicistiku, pa djelomično i za historiografiju od 1945. do danas. Dokument koji je pred nama su sastavile talijanske službe sigurnosti u vrijeme vlasti fašističke stranke 1928. i odražava njihov pogled na Orjuna kao organizaciju krajnje protivnu tadašnjim talijanskim vlastima odnosno njihovoj državnoj politici. Ovaj popis 405 istaknutih članova Orjune sa područja čitave jugoslavenske kraljevine se čuva u Arhivu Slovenije, u okviru fonda 1829. Kvesture Trst i Gorica (kut. 14, mapa 356). Građu ove dvije kvesture su zaplijenili partizanski organi prilikom zauzeća Trsta i Gorice 1945. i prenijeli u Ljubljano. Popis koji donosimo nas zanima prije svega zbog pružanja slike o kadrovskoj strukturi Orjune na području čitave nekadašnje jugoslavenske države, i to iz dva razloga: pridobivanja biografskih podataka, ali i sticanja slike o razvijenosti pokreta među pojedinim dijelovima te države.

U istoj kutiji istog fonda Arhiva Slovenije nalazi se još jedan popis članova Orjune na prostoru čitave Jugoslavije, sastavljen tri godine kasnije (Trst, 14. 7. 1931), kada je Orjuna bila formalno zabranjena i djelovala ilegalno na području Italije i Jugoslavije, uglavnom na propagandnom, obavještajnom i vojnom polju (pripreme gerilskih jedinica na području pod Italijom u slučaju rata). Taj popis iz 1931. ima nekoliko nedostataka: opisi osoba su znatno kraći, odnose se pretežno samo na područja uz talijansku granicu i nepotpun je. Zbog tih nedostataka, prednost kod objavljivanja dao sam talijanskom popisu orjunaša sastavljenom 1928. godine.

Orjuna u historiografiji i publicistici od 1925. do 2025. – nekoliko napomena

Prvu kronologiju geneze (prije 1914. i od 1914-1920) nastanka Orjune, kao i njenog rada 1921. do 1925. dao je njen ideolog Niko Bartulović, već 1925. objavivši u Splitu svoju knjigu „Od Revolucionarne Omladine do Orjune”. Da ju nije objavio, danas bi znali puno manje o Orjuni, ali i o „naprednoj omladini” do 1914. – zato će ona trajno ostati nezaobilazna pri proučavanju rada Organizacije jugoslavenskih nacionalista.³⁰⁸

³⁰⁸ Niko BARTULOVIĆ, *Od Revolucionarne Omladine do Orjune; Istorijat jugoslavenskog omladinskog pokreta*. Direktorijum Orjune, Split, 1925. Vidi i: F. Malin, *Jugoslovenstvo kroz istoriju: Fragmenti*, ORJUNA, Split, 1925.

Talijanski autori A. Besozzi i V. A. Martini u svojoj knjizi „La Jugoslavia e la pace Europea” (Milano, 1930) spominju u negativnom svjetlu Orjuna, ali pri tome njeno postojanje vide već u vrijeme Sarajevskog atentata (str. 27). Knjiga je i inače pisana publicističkim stilom, bez navođenja izvora.

Puno ozbiljniju analizu talijansko – jugoslavenskih odnosa, ali i rada Orjuna, Jugoslovenske matice, Narodne odbrane, Sokola, Bijele ruke, četnika itd. dao je poznati fašistički novinar i publicista Virginio Gayda (1885 – 1944) u knjizi „La Jugoslavia contro l’Italia” (Rim, 1933). Gayda u svojoj knjizi spominje nekoliko nekoliko desetina članova Orjuna i navodi puno njihovih akcija. Očito je pri pisanju imao na raspolaganju podatke pridobivene od strane tadašnjih državnih organa Kraljevine Italije. To potvrđuju dokumenti službene edicije Ministarstva vanjskih poslova Republike Italije, I *Documenti diplomatici italiani* VII serija (posebno knjige objavljene između 1962. i 1972, za razdoblje 1925-1929). Bez obzira na jednostran pristup i politički profil Gayde, njegova antiorjunaška knjiga ima historiografsku vrijednost i danas. Zanimljivo je, da je toj činjenici zadnjih decenija veću pažnju poklonio jedino general obavještajne službe JNA Marjan F. Kranjc, objavljujući prijevod dijela knjige na slovenski jezik (<https://vojastvo-military.si/wp-content/uploads/Gayda-1933-odmerek-IIab.pdf>).

Poslije Drugog svjetskog rata, o Orjuni se pisalo uglavnom u Jugoslaviji, i to samo fragmentarno, u člancima, a sa konotacijama u negativnom narativu jugoslavenskih komunista prema Orjuni, prvenstveno zbog sukoba komunista i orjunaša u Trbovlju 1. VI. 1924. Čak je za taj događaj optuživana Orjuna, iako je istina ponekad isplivala na svjetlo dana. Npr. na 30-godišnjicu sukoba, 1. VI. 1954, kada je u govoru u Trbovlju istaknuti slovenski komunistički vođa Miha Marinko rekao, da je njihov cilj napada bio „prije svega udariti po glavi Orjuna”, pa su „sa zadovoljstvom komentirali” prve (netočne) vijesti „da je pao mrtav glavara Orjuna u Sloveniji Marko Krnj(e)”.³⁰⁹

Kakav je bio poželjan narativ o Orjuni u vrijeme vlasti KPJ/SKJ lijepo se može vidjeti sa znanstvenog skupa održanog u Ljubljani 6. i 7. VI. 1974, na kojem je akademik SAZU i komunistički funkcionar dr. Boris Zihlerl, u referatu „Fašizam in revolucionarno delavsko gibanje” zapisao da su događaji u Trbovlju 1. VI. 1924. zanačili „slom Orjuna”, i da je to „stvarno bio slom te organizacije kao reakcionarne fašističke, antikomunističke sile u Sloveniji i u čitavoj Jugoslaviji”.³¹⁰ Ono što akademik Zihlerl nije izrekao je: da je on osobno, kao maturant četvrte godine nakon tobožnjeg „sloma Orjuna” (u god. 1928/1929.) dolazio svakodnevno u slobodno vrijeme da, kao pouzdani član Orjuna, čuva u Ljubljani stan inž. Marka Kranjca i njegove obitelji (izjava Milice Kranjec autoru, 19. 10. 1986); da je, iako vrlo mlad, pisao članke za ljubljansku Orjuna i učestvovao u radu njenog uredništva; da je svoje članke u beogradskoj

³⁰⁹ Miha MARINKO, *Izbrana dela I. K zgodovini delavskega gibanja*, Komunist, Ljubljana, 1980, 231.

³¹⁰ *Revolucionarno delavsko gibanje v Sloveniji v letih 1921-1924*, Ljubljana 1975, 15.

„Jugoslaviji”, organu Orjune, potpisivao sa „Boris Z.” i sa „B.Z.”; da je samo osam mjeseci prije toga što je 1974. Orjuni javno dao epitet antikomunističke i profašističke organizacije, uputio obitelji Kranjec pismo saučešća povodom smrti inž. Marka Kranjca (11. X. 1973), u kojem je za predsjednika Orjune Slovenije zapisao: „Svima koji smo ga poznavali će pokojni Marko ostati u uspomeni kao primjer karakternosti i poštenja, duboke ljubavi do svoje zemlje i naroda”.

Ljubljana, 11. okt. 1973.

Spoštovana Lovrenčica
Miliča,

ob tibi in memoriam
živim iskri, ki ji prizadeva
vas in mo vas družino,
prejemite iskare mojega
najplodnejšega sojalja, vnan,
ki vas ga formalni, bo fo.
kojni Marko ostal v svoji
mimni kot prijateljski
kosti in gostovanje, globoko
žalostno do svoj zemlji
in ljudstva.

Boris Zihler

Saučešće akademika prof. dr. Borisa Zihlerla, bivšeg člana Orjune, obitelji Kranjec povodom smrti predsjednika Orjune Slovenije 1973. (arhiv obitelji M. Kranjca, kopija u posjedu autora članka): »bio je primjer karakternosti i poštenja, duboke ljubavi do svoje zemlje i naroda«; za javnost je (po istom akademiku) M. Kranjec vodio antikomunističku i profašističku organizaciju

Tek 1963. godine pojavila se prva i do sada najcjelovitija historiografska studija o Orjuni: Branislav Gligorijević, Organizacija jugoslovenskih nacionalista (Orjuna), štampana u okviru V. knjige zbornika radova *Istorija XX veka*. U ovoj studiji, punoj dobro proučene historijske građe, iznesene su ipak neke ocjene koje su bile pod utiskom tadašnjeg političkog narativa. Kada sam

25 godina kasnije došao kod dr. B. Gligorijevića u Institut za savremenu istoriju, da me posavjetuje u vezi mog magistarskog studija o Orjuni na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, on mi je vrlo iskreno i intelektualno izuzetno pošteno, rekao da bi „danas neke stvari drugačije napisao”.

Tonči Šitin objavio je 1991. u *Slobodnoj Dalmaciji* feljton „Dalmatinsko orjunaštvo” i očekivalo se da bi to mogla biti najava jednog novog, cjelovitijeg i objektivnog sagledavanja rada Orjune. Međutim, ubrzo je Orjuna ponovno politički više puta isprozivana, i bilo je očito da će nastati duža pauza u proučavanju njenog rada.

Od radova koji nisu zahvatili djelovanje Orjune na području čitave Jugoslavije, svakako je najznačajnija nagrađena knjiga dr. Milice Kacin Wohinz „Prvi antifašizam u Evropi. Primorska 1925-1935” (Kopar, 1990), u kojoj su na više mjesta citirani i moji razgovori sa propagandistom, diverzantom i obavještajcem Orjune Filipom Kosecom, koji je djelovao na području između Gorice, sjeverne Istre i Ljubljane od 1926. (i po formalnom raspuštanju Orjune), sve do 1941.

Ilustracija iz knjige fašističkog publiciste Virginia Gayde (*La Jugoslavia...*, str. 74): jedan anonimni antitalijanski dopis, iz Splita, potpisan sa OR, karakterističnim za Orjunu. Dopis je sastavljen poslije 1. tršćanskog procesa i usmrćenja četvorice suradnika Orjune – Bidovca, Marušića, Valencića i Miloša, u listopadu 1930.

Pojavilo se zatim nakon raspada Jugoslavije do ove 2025. godina i više knjiga i članaka koji su obrađivali pojedine aspekte njenog rada.³¹¹ Jedino je rad Mladena Đorđevića „Organizacija jugoslovenskih nacionalista (ORJUNA): istorijat – ideologija – uticaji” (*Nova srpska politička misao*, nova edicija, vol. XII, no. 1-4, Beograd 2005.) imao ambiciju da šire sagleda djelovanje Orjune na čitavom prostoru Kraljevine SHS (Jugoslavije). Nameće se zato zaključak: ovaj članak ima za cilj da posluži kao jedan od izvora za pisanje cjelovite studije o Orjuni, do koje će vjerovatno jednoga dana doći.

Struktura članova Orjune u ovom popisu i odnosi prema strankama, Narodnoj odbrani, četničkim udruženjima i vojsci

Prije više od 40 godina bio sam u jednom razgovoru u Zagrebu, sa suvremenikom događanja prije 1941, upozoren da su jugoslavenski integralisti (orjunaši) smatrali jugoslavenstvo za nacionalno opredjeljenje, i da su doživljavali kao uvredu kada ih je netko nazivao nekim drugim nacionalnim imenom. Ipak, ako pokušamo napraviti nacionalnu strukturu po današnjim kriterijima, onda je u ovom popisu 405 istaknutijih članova Orjune, po strukturi: 52% Hrvata, 24% Slovenaca, 21% Srba te 4 Židova, 1 Čeh, 1 Nijemac (dr. Morocutti iz Šentilja), uz nekoliko ljudi čije nacionalno porijeklo nije utvrđeno.

Iznenadujuće je između 400 članova Orjune nema ni jednoga muslimana. To navodi na zaključak da među muslimanima Jugoslavenske muslimanske organizacije (JMO) Mehmeda Spahe uopće nije bilo jugonacionalista, dok su i muslimani hrvatskog i srpskog nacionalnog opredjeljenja također odbacivali jugonacionalističko deklariranje. Među muslimanskim življem Bosne i Hercegovine, akciju protiv Orjune je vodila Radikalna stranka, koja je među njima pokušala osnivati (bez većeg uspjeha) organizacije Srpske nacionalističke omladine (SRNAO) pod nazivom Osman Đikić, ali to im je pošlo za rukom tek u Kozarcu i u Sarajevu.³¹²

³¹¹ Vidi ovdje samo jedan dio njih: Vasilije DRAGOSAVLJEVIĆ, *Influences of Italian Fascism on the Ideology and Political Practice of the Organisation of Yugoslav Nationalists (ORJUNA)*, *Serbian-Italian Relations: History and Modern Times* – Belgrade, The Institute of History: Sapienza University of Rome, Research center CEMAS, 2015, 231–241., Vasilije Dragosavljević, *Ideološki uticaji evropskog fašizma na jugointegralističke pokrete radikalne desnice u međuratnom periodu (1921-1941)*, doktorska disertacija odbranjena na Filozofskom fakultetu u Beogradu 2018., Stevo Đurašković, *Fascism in Central Europe: The Organisation of the Yugoslav Nationalists – ORJUNA (1921–1929)*, master rad odbranjen na Centralnoevropskom univerzitetu u Budimpešti 2007. (internet izdanje), Ivan BOŠKOVIĆ, *Orjuna: Ideologija i književnost*, Sveučilišna naklada, Zagreb, 2006., Robert Čop, *ORJUNA – prototip politične organizacije*, diplomski rad odbranjen na Univerzitetu društvenih nauka u Ljubljani 2006., Zoltán DEVAVARI, *Violence as the Weapon of Political Parties. The Operation of ORJUNA and SRNAO in Vojvodina (1922–1924)*, *Istraživanja*, 28, 2017, 147–168. O protivnicima Orjune: Željko KARAUŁA, *HANA O – Hrvatska nacionalna omladina*, Naklada Breza, Zagreb, 2011.

³¹² Nusret ŠEHIĆ, *Četništvo u Bosni i Hercegovini (1918-1941). Politička uloga i oblici djelatnosti četničkih udruženja*, Sarajevo 1971, 64-65.

Ovaj popis ne potvrđuje konstataciju T. Šitina iz 9. nastavka njegovog feljtona „Dalmatinsko orjunaštvo” (*Slobodna Dalmacija*, 1991), da su osnovicu pokreta činili srednjoškolci i seljaci. To je i razumljivo, jer su oni mogli činiti osnovicu Orjune u bazi pokreta u Dalmaciji, ali nije bila ista struktura u vodstvu pokreta, koji je bio predmet proučavanja talijanskih organa sigurnosti.

Svakako pri razmatranju strukture odnosno brojnosti po regijama treba imati na umu i činjenicu da su talijanske službe sigurnosti bile najrazvijenije i najviše djelovale prema zapadnim oblastima Kraljevine SHS, i to iz sektora Gorice, Trsta, Rijeke, i Zadra, dok su bile manje razvijene i aktivne u za Italiju manje opasnim krajevima, npr. u Vojvodini ili u BiH. Pažnju su najviše usmjeravale prema oblasti istočne obale Jadrana, koja ih je geostrateški najviše zanimala.

Zanimljivo pitanje je i kakva je bila stranačka struktura Orjune. Već u samom početku, 1922. došlo je do podjele po pitanju odnosa Orjune prema strankama. Gligorijević citira u svom radu o Orjuni (na str. 358.) pisanje zagrebačke *Slobodne tribune* od 15. V. 1922. da su prvi predsjednik Centralnog odmora Ivo Petković i još nekoliko istomišljenika napustili članstvo u Orjuni jer su tražili da se primi zaključak da članovi pojedinih partija ne mogu biti članovi i u Orjuni (“Među nacionalistima”, str. 2).

Ovo pitanje, posebno odnos radikala (SRNAO) i demokrata (ORJUNA) analizira se u jednom novijem članku autora Predraga Bajića (Srpstvo i jugoslovenstvo u politici srpske nacionalne omladine (SRNAO), *Kultura polisa*, Novi Sad, II/2005, br. 2-3, str. 165-179). Bajić navodi da je SRNAO nastao „izdvajanjem frakcije srpskih nacionalista iz Organizacije jugoslovenskih nacionalista (ORJUNE)” (str. 165); da je ORJUNA „bila glavni protivnik, ali i glavni izvor stvaranja SRNAO” (str. 166); „Tokom druge polovine 1923. i prve polovine 1924. godine SRNAO je istisnula ORJUNU iz mnogih vođanskih mesta. Ponegde, kao u Futogu, bezmalo kompletno članstvo ORJUNE prešlo je u SRNAO, pa se, po Gligorijevićevim rečima, mjenjala samo tabla sa imenom organizacije (B. Gligorijević, 1964: 6)” – cit. po Predrag Bajić, str. 170); „Gotovo svi članovi SRNAO bili su članovi Radikalne stranke ili simpatizeri...” (P. Bajić, str. 171).

Možemo zaključiti da se odnos parlamentarnih frakcija Demokratske stranke i Radikalne stranke u Narodnoj skupštini (njihovo koaliranje, a zatim i sukobi) prenosio i na odnose u Orjuni.

Ova politička podjela prenijela se i na odnos Orjune do četničkih udruženja. Nusret Šehić o tome piše: „Dok je Udruženje četnika za slobodu i čast otadžbine (Ilije Trifunovića Birčanina i Koste Milovanovića Pećanca – nap. N. M.) ostvarilo dobre odnose i čvrstu suradnju sa Orjunom i Narodnom odbranom, tj. sa dvjema nacionalističkim organizacijama koje su podvlačile svoju jugoslovensku političku ideologiju, Udruženje srpskih četnika Petar Mrkonjić bilo je u bliskim odnosima sa Srpskom nacionalnom omladinom (SRNAO) i ujedinilo je svoje akcije s ovom organizacijom do te mjere da se često u pojedinim akcijama nije jasno moglo utvrditi gdje se radilo o četnicima, a gdje o srnaovcima. Obje ove organizacije bile su čedo Radikalne stranke i ujedinjavala ih je prvenstveno vezanost na istu političku partiju”.³¹³

³¹³ Nusret ŠEHIĆ, *Četništvo u Bosni i Hercegovini (1918-1941). Politička uloga i oblici djelatnosti četničkih udruženja*, Sarajevo 1971, 96.

“Narodna odbrana” je u prvo vrijeme (1921-1923) usko surađivala sa Orjunom, da bi zatim došlo do manje intenzivnih odnosa od 1924. pa sve do 1928. To se može objasniti izjavom Marka Kranjca historičaru Samu Pahoru iz Trsta 1971. godine: „Narodna odbrana je bila demokratska, pod Davidovićevo uplivom (*Demokratske stranke – nap. N. M. Inače, Ljuba Davidović je bio jedan od osnivača Narodne odbrane 1908.*). U Orjuni je došla do izražaja Pribičevićeva struja posebno po cijepanju (SDS od Demokratske stranke 1924. g. – nap. N. M.), tada smo odmah osjetili, da moć Narodne odbrane mnogo puta otpadne”.³¹⁴

Novosadska radikalna „Zastava” je opisala 1925. situaciju u konkurentskom demokratskom taboru,³¹⁵ po isključenju Pribičevićevog pristalice i predsjednika Orjune Zagrebačke oblasti od strane pristalice demokrata odnosno Lj. Leontića: „Ali je sada izbio novi sukob između Davidovićevaca i Pribičevićevaca. Zato se mora angažovati dr. Leontić, koji ne simpatizira mnogo sa samostalcima. Mora da dođe do ozbiljnih nesuglasica i očekuje se rascep. Tako bar izjavljuju mnogi Orjunaši. Dopisi, pisma i optuživanja se množe, i nastojanja dr. Leontića će biti suvišna. Osobito vidnu ulogu igraju isključeni Zagrebčani: dr. Štulhofer, g. Svoboda i inž. Čavlina, kao i nekadanji njihov saveznik g. Melada, koji sad vodi brigu o novom zagrebačkom odboru. Iz Novog Sada je g. Jevđević razaslao cirkulare optužujući Davidovićeve i zemljoradnike. S toga se oštiri sukob. U odbranu Davidovićevaca dolaze tri brata Anđelinovića, Melada, Radojlović i Kranjec. U odbranu zemljoradnika dolaze dr. V. Krstulović a indirektno i sam diktator i „duče” dr. Lj. Leontić. U odbranu Pribičevićevaca nastupa Jevđević (sa vojvođanskom grupom Rapajić,³¹⁶ Jutronić, Reljić, Petrović), N. Bartulović, dr. Bulat, dr. Grgić, inž. Čavlina, dr. Štulhofer i dr. Pivko.³¹⁷ Da se ide za rezultatom, to je više no sigurno, i mi ćemo uskoro imati dve protivničke Orjune. Jedna će da bude Pribičevićeva, a druga Davidovićevaca i zemljoradnika”.

Međutim, najteži udarac Orjuni i demoralizaciju velikog broja njenih članova zadao je sam njen glavni pokrovitelj S. Pribičević svojim zaokretom u pravcu politike suradnje sa HSS-om S. Radića i formiranja Seljačko – demokratske koalicije 1927. godine, te napuštanjem politike integralnog jugoslavenstva.

U ovom članku nalazi se, u biografskim navodima, puno podataka o povezanosti vojske Kraljevine SHS sa Orjunom, vezanih za obavještajni rad prema krajevima pod Italijom, odnosno uz granicu (npr. Kastav). Direktan dokaz o tome pronašao je Gligorijević: povjerljivu poruku velikog župana Zagrebačke oblasti Sreskom poglavarstvu Kastav 5. XII. 1927, kojom prenosi saopćenje komande Dravske divizije iz Ljubljane od 15. XI. 1927. da se akcije Orjune vrše po direktivama iz Glavnog generalštaba u Beogradu.³¹⁸

³¹⁴ Zapisnik razgovora dr. Milice Kacin Wohinz sa Samom Pahorem u Trstu, 27. i 28. XII. 1979, 176.

³¹⁵ Rascep u Orjuni, *Zastava* (Novi Sad), 2. XI. 1925, 3.

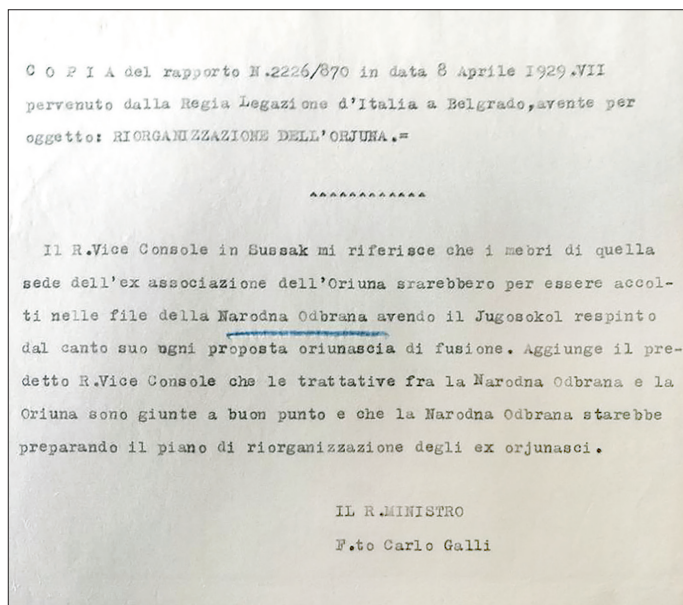
³¹⁶ Bogoljub Rapajić, (Krbavica, Bunić, 5. 2. 1902. – Šibenik, ?), novinar i funkcioner Orjune u Novom Sadu, a od 1941. srpski komunistički funkcioner u Hrvatskoj, zatvoren na Golom otoku za vrijeme Informbiroa u grupi Rade Žigić – Duško Brkić.

³¹⁷ Dr. Ljudevit Pivko (1880-1937), prof. i poslanik slovenskog dijela Pribičevićeve SDS u Narodnoj skupštini.

³¹⁸ Branislav GLIGORIJEVIĆ, Organizacija jugoslovenskih nacionalista (Orjuna), *Istorija XX veka*. Zbornik radova, Beograd, V/1963, 368.

Nastavak djelovanja ORJUNE i nakon formalne zabrane 1929. i fuzija s Narodnom odbranom

Orjuna je formalno zabranjena u vrijeme Šestojanuarske diktature, kao i druge političke stranke i organizacije. Rješenje o zabrani donijela je u ožujku 1929. Uprava grada Beograda. Po zabrani je ministar unutrašnjih djela 20. IV. 1929. poslao povjerljivu poruku velikom županu zagrebačkom sa upozorenjem da se ne dogodi ono što se dogodilo prilikom raspuštanja Orjune 1926. u Ljubljanskoj oblasti, da se ne otkriju „nacionalne organizacije u Istri sa kojima Orjuna i ova u Zagrebu održava vezu”.³¹⁹ Dan prije (19. IV.), dnevni list „Giornale d'Italia” javio je da Orjuna, usprkos raspuštanju, i dalje postoji.³²⁰

Carlo Galli, ambasador u Beogradu, 8. 4. 1929. izvještaj „Reorganizacija Orjune”. Arhiv Slovenije, fond 1829. Kvesture Trst i Gorica, kutija 14, mapa 351, str. 000302

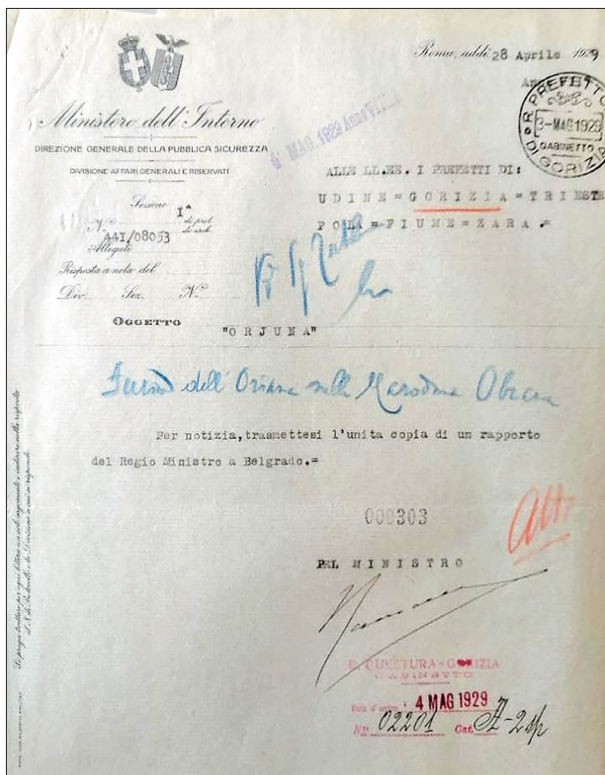
Talijanski konzul u Ljubljani bio je mišljenja da će Orjuna nastaviti djelovati pod okriljem Narodne odbrane.³²¹ Ovo mišljenje potvrđuje izvještaj talijanskog ambasadora u Beogradu Carla Gallija od 8. IV. 1929. pod nazivom „Reorganizacija Orjune”, koji sam pronašao u Arhivu Slovenije. Prepis izvještaja Gallija poslat je 28. IV. 1929. iz Generalne direkcije za javnu

³¹⁹ GLIGORIJEVIĆ, Organizacija jugoslovenskih nacionalista (Orjuna), *Istorija XX veka*. 368.

³²⁰ Živko AVRAMOVSKI, *Britanci o Kraljevini Jugoslaviji*, prva knjiga 1921-1930, Beograd – Zagreb 1986, 607-608.

³²¹ Milica KACIN WOHINZ, *Prvi antifašizam v Evropi, Primorska 1925-1935*, Kopar 1990, 319.

sigurnost u Rimu kvesturama Udine, Gorica, Trst, Pula, Rijeka i Zadar kao prilog dopisa, na kojem je u Kvesturi Gorica službenik rukom dopisao „Fuzija Orjune sa Narodnom odbranom”.

“Fuzija Orjune sa Narodnom odbranom” – dokument djelovodni br. 02201, primljen u Kvesturi Gorica 4. 5. 1929. Arhiv Slovenije, fond 1829. Kvesture Trst i Gorica, kutija 14, mapa 351, str. 000303

Talijanski diplomati su zatim, 1930. izvještavali da se u Sloveniji većina bivših orjunaša u Sloveniji pridružila Narodnoj odbrani i da su tu formirali bataljon „Vladimir Gortan”³²² (V. Gortan je sudjelovao u radu Orjune i zato je simbolički imenovan po njemu – nap. N. M.). Narodna odbrana je zatim nastavila u istom pravcu kao prije nje Orjuna. Pod njenim okri-ljem formirale su se četničke jedinice za sabotaže, koje su do 1935. imale 90 članova u Škofjok Loki, u Kranju 70, u Ljubljani 40 – uglavnom svuda sastavljenih od emigranata iz krajeva pod Italijom.³²³

³²² KACIN WOHINZ, *Prvi antifašizam v Evropi, Primorska 1925-1935*, 356.

³²³ KACIN WOHINZ, isto.

Nekoliko napomena o originalu popisa 405 članova ORJUNE i o prevodu sa talijanskog

U vrijeme sastavljanja ovog popisa, prije skoro 100 godina, sredstva tehničkog informiranja i nadzora ni iz daleka bili razvijeni kao danas. Iz toga razloga je razumljivo da su pojedini podaci nekompletni ili neažurirani. U popisu koji donosimo su najprije napisani ime i prezime u pravilnoj transkripciji, koju je utvrdio autor članka (npr. Anton ili Ante), dok se zatim u zagradi često navodi izvorni oblik iz dokumenta organa Kraljevine Italije (npr. Antonio). Zbog lakše identifikacije, kod većeg broja osoba sam u zagradama ostavio prezime ili čak i ime na talijanskom, kao što stoji u dokumentu.

Gorici: 31/5. 1929

R. Questura di Pola

Div. GAB N. 3404

28 MARZIO 1929 Anno VII

Risposta alla lettera del *Ufficio di P.D. Torino - Provincia di Torino*

OGGETTO: *Comando Desiderio C. B. X*
Comando C. L. 2510 P. B. V. U. C. I.

Allegati *3*

Al R. QUESTURA

COPIATO

2 GIU 1929 Anno VII 000018

Per opportuna notizia e con preghiera di farmi conoscere quanto eventualmente risulti in *questa* provincia partecipo che è stato sequestrato nel Comune di Rožna un bracciale di seta rosa con la iscrizione: *CR. J. U. M. A.* «Regiarstvo Primorski Batalijon (Griuna-Ufficio di Poliria- Battaglione litoraneo) che potrebbe essere un segnale di riconoscimento da parte di alloggiati nell'Istria in collegamento con partiti nazionalisti residenti in Jugoslavia. Ho disposto attive indagini in altri Comuni del di cui esito mi riservo riferire»

IL QUESTURANTE *P. B. V. U. C. I.*

R. QUESTURA - SORIZIA
CARREREO

Data di arrivo: 31 MAG 1929

N. 02580 Cat. 11-4

*216 923
alle separate fogli
per notizie e indagini*

Dopis Kvesture Pula, zaveden u Kvesturi Gorica 31. 5. 1929. Kod Roča u Istri pronadena je svilena narukvica (nepoznatog pripadnika) Primorskog bataljona Orjune – Arhiv Slovenije, fond 1829, kut. 14, mapa 353/8. Štab Primorskog bataljona Orjune bio je na Sušaku

Napominjem da je ponegdje u originalu zapisano „J” umjesto „I”; da je sastavljač talijanskog dokumenta nemajući na pisaćem stroju slovo Ć, to slovo u ovom dokumentu pisao kao „C”; da su pod pojmom „studente” bili obuhvaćeni i gimnazijalci, srednjoškolci; da je tada postojao pojam „zavičajnosti”, kojeg danas više nema. U prijevodu nekih riječi sa talijanskog su upotrebljeni termini tada uobičajeni u Hrvatskoj: npr. „assistente di macchina” je preveden sa „mašinista”, iako to danas zvuči arhaično.

§

KVESTURA REGIJE RIJEKA

Ured Kabineta

Rijeka, 16. avgusta 1928. Godina VI

Poimenični popis članova Jugoslavenskog nacionalističkog udruženja »Orjuna«, koji imaju iskaznicu u kartoteci Kabineta:

Popis

1. Adamič (ADAMICH), bivši poručnik jugoslavenske artiljerije, orjunaš iz Ljubljane;
2. Albanez(ž?)e Kuzmo, (ALBANESE Cosimo), otac Josip (Giuseppe), rođen na Rijeci g. 1895, zaposlen, službenik, sekretar Orjune na Sušaku, tamo stanujući i zavičajan;
3. Albaneže Srečko, (ALBANESE Srečko Fortunato)³²⁴, rođen u Omišlju 1910, zavičajan na Susaku, jugoslovenski student, orjunaš, stanovnik Sušaka – Bulevard;
4. Albaneže Petar, (ALBANESE Pietro), rođen u Omišlju (S.H.S.) 1907, tu zavičajan, student na Sušaku (S.H.S.), orjunaš, tu stanujući;
5. Alfired Martin, (ALFREV Martino), član sekcije Orjuna iz Vodica. (S.H.S.);
6. Aljinović Franjo, (ALJINOVIC' Francesco), sekcija Orjune iz Splita;
7. Angjelinović dr. Berislav,³²⁵ (ANDJELINOVIC'), član generalštaba Orjune iz Splita i Zagreba;
8. Angjelinović dr. Danko,³²⁶ (ANDJELINOVIC'), potpredsjednik Orjune iz Zagreba;

³²⁴ Članovi ove obitelji u Omišlju pišu se danas u obliku sa “ž”, Albaneže.

³²⁵ Po kazivanju Smiljane Agjelinović autoru ovog članka (Split, 2. II. 1989), čitava obitelj Angjelinović učestvovala je 1921. u Splitu na osnivanju Orjune (prvi naziv: Jugoslovenska napredna nacionalistička omladina – JNNO), pa čak i ona, koja je tada bila djevojčica od 14 godina. Pravnik, pjesnik i publicista Berislav Angjelinović bio je vrlo aktivan u Orjuni. Dana 31. 1. 1923. bio je ranjen u sukobu sa pripadnicima HANAO u Hrvatskoj kavani u Zagrebu (“Orjuna”, Ljubljana od 4. II. 1923, 6). O Berislavu Angjelinoviću opširnije u *Hrvatskom biografskom leksikonu* (HBL), Vol. 1, Zagreb 1983, str. 165-166.

³²⁶ Pravnik, književnik i prevodilac Danko Angjelinović bio je vrlo aktivan u Orjuni i Niko Bartulović ga često spominje u svojoj knjizi “Od Revolucionarne Omladine do Orjune” (Split, 1925). Njegova biografija je u HBL, Vol. 1, Zagreb 1983, str. 166-168, a puna bibliografija u *Leksikonu pisaca Jugoslavije* (LPJ), Vol. 1, Novi Sad 1972, str. 77-78.

9. Andonović Žika, (?) (ANDONOVICH Ziha), član akcijske grupe Orjune iz Zagreba;
10. Andrejčič Anton, (ANDREJCIC' Antonio),³²⁷ rođen u Trstu 1882, zavičajan u Ljubljani, član Orjune u Ljubljani i na Sušaku, stanujući na Sušaku, Kr. Petra br. 20;
11. Andrijević Ivica, (ANDRIJEVIC' Ivica Giovanni), član izvršnog komiteta Orjune u Sarajevu;
12. Antonioli Ivo, (ANTONIOLI Ivo Giovanni)³²⁸, prvi penzionirani učitelj S.H.S., potpredsjednik sekcije Orjune za Dubrovnik;
13. Babić Ivan, (BABICH Ivan Giovanni), od Nikole i Antonije Matković, rođen na Rijeci 1887, trgovački putnik, orjunaš sa Sušaka, stanujući na ulici Buonarotti br.11, prvi kat;
14. Bačić Ju(a?)nko,³²⁹ (BACIC' Junko Enrico), zvani »Lulo«, predsjednik organizacije Orjuna na Sušaku;
15. Bačić Giovanni, (BACIC'), zvani »Bundi«, rođen na Sušaku 11 19/7/1901, komercijalista, sa stanom u Kačićevoj ulici 1, orjunaš;
16. Bačić Nikola, (BACIC' Nicola), rođen na Sušaku 1887, srpski službenik u penziji, orjunaš, stanovnik Sušaka, Kačićevo šetalište.
17. Badalić (V)Lado,³³⁰ (BADALIC' Lado), komandant III. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
18. Radojlović ing. Miloš,³³¹ (BADOJLOVIĆ Ing.), predsjednik odjela Orjune za Beograd;
19. Bajalo Matija, (Matteo), prodavač, član Orjune u Beogradu;
20. Bakarčić Matija, (BAKARCIC' Matteo), rođen na Sušaku 1908, tu zavičajan, zaposlen, član sekcije Orjune za Sušak, tu stanuje na Bulevaru;

³²⁷ Očito je riječ o Antonu Andrejčiču, dr. prava (Trst, 1882. – Ljubljana, 1964), advokatu iz Ljubljane, koji je advokatski status izgubio po dolasku komunista na vlast 1945. godine – imenik članova Odvetniške zbornice Slovenije 1918-2018, <https://www.odv-zb.si/upload/Imenik/Seznam%20odvetniske%20zbornice%20od%20leta%201918%20do%202018-kon%20C4%8Dni.pdf>.

³²⁸ Ivo Antonioli (Budva, 17. XI 1878. – Rijeka, 31. VII 1963.), bio je učitelj i još prije Prvog svjetskog rata priznati pčelarski stručnjak. O njemu: HBL, Vol. 1, 195.

³²⁹ Moguća je greška u pisanju imena Janko.

³³⁰ Vlado Badalić prisustvovao je 20. XII. 1925., u vrijeme održavanja kongresa Orjune u Ljubljani, kao komandant jedne zone Orjune pod Italijom, tajnom sastanku na kojem je oformljena organizacija Orjunavit (Orjuna v Italiji) – v. dr. Milica Kacin Wohinz, "Prvi antifazišem v Evropi. Primorska 1915-1935.", Kopar, 1990, 55.

³³¹ Ing. Miloš Radojlović bio je osobni prijatelj kralja Aleksandra Karađorđevića; po kazivanju Milice Kranjec, supruge inž. Marka Kranjca, predsjednika Orjune Slovenije i velikog čelnika akcijskih četa Orjune Jugoslavije, bio je prijatelj i njenog supruga – izjava autoru članka u Ljubljani, 1986. U nekrologu inž. Milošu Radojloviću u beogradskim "Opštinskim novinama" (od 1. II. 1941, str. 99), kaže se: "Negdašnja Orjuna imala je u Milošu agilnog i pouzdanog vođu u Beogradu".

21. Baldasar ing. Helen, (BALDASAR Ing. Helen)³³², član komiteta za odbranu u Orjuni;
22. Balić J. (BALIĆ), zamjenik direktora sekcije Orjune za Dubrovnik;
23. Bartulović dr. Niko,³³³ (BARTULOVIĆ), generalni sekretar i potpredsjednik Orjune;
24. Bašić (BASSICH), zaposlen na carini na Sušaku, orjunaš;
25. Belić Franjo, (BELLIC' Francesco), zaposlen u livnici na Dunajskoj cesti u Ljubljani, orjunaš u Ljubljani;
26. BAN (ne može se identificirati ime), član akcijske čete Orjune za Zagreb;
27. Benedetti Atilio, (BENEDETTI Attilio), rođen na Sušaku 1896, komercijalista, stanovnik Sušaka;
28. Benedetti Ello, (Raffaele), rođen na Sušaku 1901, zavičajan u Imotskom, trgovac, član akcijske čete Orjune na Sušaku i sokol, tu stanujući na Kačićevom šetalištu br. 1;
29. Benedetti Stipe, (Stefano), rođen na Sušaku 1905, zavičajan u Imotskom, agent na Sušaku, orjunaš i sokol, tu stanujući;
30. Verbič³³⁴ (BERBIĆ), politički sekretar i direktor Orjune u Ljubljani;
31. Berdović Obrad,³³⁵ član suda časti sekcije Orjune za Dubrovnik;
32. Berečić Marko, (BERECICH), sin Marka i Marije Nikolić, rođen na Unijama (Mali Lošinj), Pula 14.8.1902, zaposlen domicilno u Zagrebu, iredentista i orjunaš;

³³² Poznati arhitekt ing. Helen Baldasar (Dubrovnik, 23. I. 1894. – Split, 8. VIII. 1970.). Hrvatska tehnička enciklopedija za njega navodi (<https://tehnika.lzmk.hr/baldasar-helen/>): "arhitekt, predstavnik moderne arhitekture u Sarajevu i Splitu 1930-ih."

³³³ Književnik Niko Bartulović (Stari Grad na Hvaru 1890. – okolica Topuskog, 1945.) bio je ideolog i najistaknutiji vođa Orjune. Napisao je i najvažniju knjigu o stvaranju Orjune i njenom djelovanju do 1925. ("Od Revolucionar ne Omladine do Orjune", Split, 1925). Za vrijeme Drugog svjetskog rata je u Splitu 1942. i 1943. predvodio umjerenu struju (jugoslavensku) četničkog pokreta, i suprotstavljao se oštroj srpskoj liniji koju su, po smrti Ilije Trifunovića Birčanina početkom 1943, predvodili direktor splitske gimnazije Silvije Alfirević (Trstenik na Pelješcu, 1881. – Žrnovnica kod Splita, oko 20. IX. 1943.), dr. Jakša Račić (Vrbanj na Hvaru, 1868. – Split, 1943.), prota Sergije Urukalo (Obrovac, 1878. – Žrnovnica kod Splita, oko 20. IX. 1943.) i poznati književnik Đuro Vilović (Brela kod Makarske, 1889. – Bjelovar, 1958.). Iako je bio sklon dogovaranju o suradnji sa komunistima i za njega je OZNA Dalmacije 24. II. 1945. predložila da ga se oslobodi, ali bez davanja istaknutijeg mjesta u Narodnooslobodilačkom frontu (Blanka Matković i Ivan Pažanin, "Zločini i teror u Dalmaciji 1943-1948.", Zagreb, 2011, str. 137-138), Niko Bartulović je, sa Vladimirom Fellerom, ubijen na vrlo okrutan način, početkom 1945, u okolici Topuskog (iskaz Smiljane Angjelinović autoru članka, 2. II. 1989). Tako je očito bilo odlučeno u najvišem vrhu KP Hrvatske, možda i KP Jugoslavije. Više o biografiji Nike Bartulovića donose HBL, Vol. 1, str. 496-497, i *Leksikon pisaca Jugoslavije*, Vol. 1, str. 167-169.

³³⁴ Andrej – Drejče Verbič. Spominje se pod pravilnim prezimenom Verbič, v. pod br. 375 ovog dokumenta.

³³⁵ Obrad Berdović bio je vlasnik "pomodno manufakturne trgovine u Dubrovniku", "Narodna svijest", Dubrovnik, br. 51, 21. XII. 1939, str. 6.

33. Bjelić Uroš, delegat emisar Orjune za Šumadiju³³⁶;
34. Birl Rudolf, (Rodolfo), član Orjune u Beogradu;
35. Birsa Josip, (BIRZA Giuseppe), sin nepoznatog i Marije Birsa, rođenog u Rufenbergu³³⁷ (Gorica), 2.1.1901, orjunaš;
36. Birsa Maksimilijan, (BIRZA Massimiliano), povjerenik Orjune;
37. Bogdanović (BOGDANOVICH) Ljuba, predsjednik Orjune za područje Gorice;
38. Bogdanović Svetislav, (BOGDANOVIC'), član Orjune u Beogradu;
39. Boras Marijan, (Mariano), rođen na Sušaku 26.1.1912 i tu zavičajan, orjunaš, stanujući na Sušaku;
40. Borčić Ivan, (BORCIC' Jvan, Giovanni), rođen u Bakru 1904, zavičajan u Krasici, mašinski pomoćnik, sekcija Orjune na Sušaku, tu stanujući;
41. Bračić Robert, (BRACIC' Roberto), sin Ivana (Giovanni) i Roze (Rosa) Bergliatner, rođen u Ogulinu 23. 4. 1903, konobar, sekcija Orjune na Sušaku, tu stanujući;
42. Braidia Carlo Milan Emilio, sin Andreja i Marije Fom, rođen u Gorici 20. 11. 1886, emisar Orjune;
43. Brailo K(risto),³³⁸ bojadaris,³³⁹ direktor sekcije Orjune u Dubrovniku;
44. Bralić Josip, (BRALICH Giuseppe), sin Spiridiona i Mande Meštrović, rođen u Kninu (S H S) 29. 2. 1892, radnik na Sušaku, orjunaš i tu stanujući;
45. Bratuž Lojze,³⁴⁰ (BRATUS), bivši zborovođa (maestro) u Gorici, trenutačno stanujući u Ljubljani, član sekcije Orjune u Ljubljani;
46. Brčić Vinko, (BRCIC' Vincenzo) , član Orjune iz Malog Iža (Zadar);

³³⁶ Uroš Bijelić je 1924. bio vođa akcione čete Orjune Beograd (Niko Bartulović, *Od revolucionarne omladine do Orjune*, str. 122); u Beogradu je bio i urednik orjunaškog lista "Jugoslavija" (1927 – 1929). S obzirom na tekst, kao i na činjenicu da prezime vjerovatno potiče iz okolice Skradina, može se zaključiti da ga je Orjuna uputila iz Dalmacije u Beograd kao kadrovsko pojačanje.

³³⁷ Danas Branik (nekad Rihemberk – Riffenberch).

³³⁸ Kristo Brailo pripadao je krugu dubrovačkih Srba katolika, okupljenih oko "Dubrovačkog radničkog društva". Bio je vatreni monarhist i poštovatelj dinastije Karađorđevića. Godine 1935. predlagao je da se Orlandov stup izmjesti i na trgu pred crkvom Sv. Vlaha postavi spomenik kralju Aleksandru Karađorđeviću (Suad Ahmetović: *Hoće li Meštrovićev konjanik "izjahati" iz "grobnice"?*, "Dubrovački vjesnik", br. 3292, 8. III. 2014, str. 6).

³³⁹ U talijanskom dokumentu stoji »pittore«, ali mi prevodimo sa »bojadaris« (maler), jer se taj naziv upotrebljavao za Krista Braila i druge njegove cehovske kolege u Dubrovniku tog doba – npr. "Jadranski dnevnik", Split, II/1935, br. 232, 4. X. 1935, str. 5.

³⁴⁰ Lojze Bratuž (Gorica, 1902. – Gorica, 1937.) bio je skladatelj, zborovođa i organist. Nadbiskup Gorice Sedej ga je 1930. imenovao za nadzornika crkvenih pjevačkih zborova u nadbiskupiji. Nakon mise u Podgori kod Gorice 27. XII. 1936. su mu fašisti, zbog pjevanja slovenskih pjesama dali da pije benzin sa strojnim uljem, i od toga je ubrzo umro. Ovaj popis je očito sastavljan u vrijeme kada se Lojze Bratuž privremeno sklonio u Ljubljani. O l. Bratužu više: Bratuž Jožko, *Primorski slovenski biografski leksikon*, 3. snopič, Gorica 1976, str. 122-123.

47. Bruketa Vladimir, sin Nikole , star 30 godina, šofer, orjunaš sa Sušaka;
48. Buč³⁴¹ (BUC'), doktor, potpredsjednik i vođa akcijske čete Orjune u Ljubljani;
49. Buč(ć?)an Vlade, (BUCCAN), propagandist Orjune;
50. Bulat dr. Edo,³⁴² (Edoardo), član generalne direkcije Orjune u Splitu;
51. Buljan dr. Ivan, član Orjune u Splitu;
52. Bunaković Vinko (BUNAKOVIC' Vinzenzo), avtomobilist, član Orjune u Beogradu;
53. Burja Rudolf, škola za promet, Orjuna u Beogradu,³⁴³
54. Car Ivo (Giovanni), rođen u Crikvenici 1903, tu zavičajan, mašinski pomoćnik, orjunaš na Sušaku, tu stanujući;
55. Car Slavko, rođen na Sušaku 1897, zaposlen, komandant akcijske grupe Orjune za Crikvenicu (S.H.S.), tu stanuje;
56. CAR Stjepan, (Stefano), od Lovra (Lorenzo), rođen u Crikvenici 1883, orjunaš;
57. Carić Jure,³⁴⁴ (CARIC' Giorgio), član Orjune u Sarajevu;
58. Čebtron Alojzjij, (CEBRON Aloise), član Orjune;
59. Cerovac Miloš, član Orjune u Beogradu;
60. Červar dr. Gjuro,³⁴⁵ (CERVAR Dr. Gjuro, Giorgio) od Mihaela (Michele) in Lovrinović Katerine, rođen u Poreču, Istra (Pula), 25. 11. 1876, sa prebivalištem na Sušaku, advokat, član Orjune na Sušaku;

³⁴¹ Vjerovatno greška u pisanju prezimena, osoba sa tim prezimenom nije bila potpredsjednik Orjune u Ljubljani.

³⁴² Kao što je poznato, Edo Bulat (Split, 1901. – Buenos Aires, 1984.) je kasnije napravio veliki politički zaokret, pristupio najprije HSS, a zatim i ustaškom pokretu i u vrijeme NDH postao 1941. poslanik u Rumunjskoj (do 1942), zatim ravnatelj Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda; po kapitulaciji Italije bio je ministar u vladi NDH.

³⁴³ U beogradskom dnevnom listu "Pravda" od 5. X. 1933. nalazimo u rubrici "Premeštaji" vijest da je "Rudolf Burja, saobraćani pripravnik stanice Sisak", premješten u stanicu Plaški.

³⁴⁴ Po iskazu Branka Damića, sina Andrije Damića, veletrgovca iz Metkovića, koji je jedno vrijeme bio vođa Orjune za Bosnu i Hercegovinu (Niko Bartulović, isto, str. 102), Jure Carić je bio Višanin, jedno vrijeme sekretar njegovog oca u Sarajevu, a preminuo je u Zagrebu u rujnu 1986. (iskaz dan autoru ovog članka krajem 1986. u Zagrebu).

³⁴⁵ Pravnik i političar (Červar kod Poreča, 1876. – Opatija, 1954.), studij prava omogućio mu je njegov rođak, biskup Juraj Dobrila (HBL, Vol. 3, Zagreb 1993, str. 55). Austrougarske vlasti zatvorile su ga po napadu na Srbiju 1914, a po završetku rata je zatvoren od Talijana u Opatiji. U Kraljevini SHS pripadao je Demokratskoj stranci, a po rascjepu u njoj sljedio je Svetozara Pribićevića, priključivši se Samostalnoj demokratskoj stranci, politički najbližoj Orjuni. Bio je odvjetnik na Sušaku do okupacije Jugoslavije, a zatim je bio zatvoren u jednom logoru u južnoj Italiji, do kapitulacije Italije 8. 9. 1943. Početkom 1944. je, na prijedlog mandataru inž. Antuna Šustera, izabran za člana odbora Ravnogorskog (četničkog) pokreta za Hrvatsko primorje, uz dr. Božidara Frančića, Ivana Kolomba i Vladimira Kraljetu – v. Pavle Milošević, "Jugoslovenska vojska u otadžbini 1941-1945.", Beograd 2005, str. 290.

61. Češkovič(ć?) Roman, (CESCOVICH Romano), od Mate(ja), član Orjune;
62. Česnik Drago (Karlo), od Karla in Marije Princ (Prinz u dok.), rođen u Knežaku³⁴⁶ 11.11. 1892, službenik banke u Ljubljani, orjunaš;
63. Česnik Ivan, (Giovanni), od Karla in Marije Princ, rođen na Rakeku (S.H.S.), zavičajan u Ljubljani, službenik, član Orjune Ljubljana;
64. Česnik Milan, (Emilio), od Karla in Marije Princ, rođen u Knežaku, zaposlen u trgovini sa namještajem u Ljubljani, član Orjune;
65. Česnik Vida, od Karla in Marije Princ, rođena na Predoslju (S.H.S.), 18.4.1899, domaćica, bivša studentica (S.H.S.), članica Orjune na Sušaku;
66. Čičin-Šain (Ćiro – nap. N. M.),³⁴⁷ (CICIN Dr. Sain), član direktorija Orjune za Split,³⁴⁸ generalna direkcija;
67. Čičin-Šain Rikard, predsjednik sekcije Orjuna iz Vodica;
68. Cietak³⁴⁹ (ne može se identificirati), član Orjune;
69. Cipci Hrvoje,³⁵⁰ član propagandista Orjune.
70. Čubelić Radoslav, (CYUBELICH), liječnik, član Orjune;
71. Čok Stanko,³⁵¹ (Stanislao), rođen u (ispušteno – nap. N.M.; rođen je u Lonjeru, predgrađu Trsta)
72. Košuta Dominik, (COSSUTTA Domenico) od Antonia i An(n)e Tense, rođen u Trstu 3.8.1906, krojač, boravište Sv. Križ br. 125 (S.H.S.), orjunaš sa Sušaka;

³⁴⁶ Naziv pod Italijom: Fontana del Conte.

³⁴⁷ Književnik Ćiro Čičin-Šain (Vodice, 1890. – Split, 1960.) pripadao je predratnoj generaciji nacionalističke omladine. Kada je u Splitu 1921. osnovano Narodno kazalište za Dalmaciju (tadašnji naziv: Narodno pozorište za Dalmaciju), prvi direktor je bio Niko Bartulović, a tajnik je postao Ćito Čičin Šain. U splitskom kazalištu mu je 1935. izvedena melodrama «Kralj i otadžbina» (uglazbio Boris Papandopulo). Opširnu bibliografiju Ć. Čičin-Šaina objavio je Dušan Berić u *Leksikonu pisaca Jugoslavije* (Vol. 1, Novi Sad 1972, str. 495-496).

³⁴⁸ Misli se na čitavu Kraljevinu SHS, jer je Direktorij Orjune za čitavu državu prvobitno imao sjedište u Splitu (u Beograd je prenesen kasnije).

³⁴⁹ Očito greška u zapisu prezimena.

³⁵⁰ Hrvoje Cipci bio je brat skladatelja Jerka Cipcija i otac skladatelja Kruna Cipcija.

³⁵¹ Stanko Čok (Lonjer kod Trsta, 1897. – ?), prešao je 1923. zbog stalnog policijskog nadzora iz Trsta u Ljubljanu, gdje se uključio u rad Orjune, i Sokola. 1924. je prešao na Sušak i tu nastavio sa političkim i obavještajnim radom, usmjerenim prema Trstu. Prilikom posjete obitelji u Trstu, zatvoren je 1927. i 1929. osuđen na 10 godina robije. Na suđenju je priznao da ima čin kapetana Orjune. Nakon amnestije, 1935. je protjeran u Jugoslaviju, i nastanio se u Beogradu, gdje je živio do 1945, kada su ga nove vlasti poslale u Trst, kao referenta za zadružništvo pri Narodno-oslobodilačkom odboru (NOO). Godine 1947. je prešao u Kopar, gdje je ustanovio Zadružni savez. U Kopru je živio do smrti. Njegova biografija: Martin Jevnikar: Čok Stanko, *Primorski slovenski biografski leksikon* (PSBL), 3. snopič, Gorica 1976, str. 247. O suđenju Čoku je pisao "Primorski glas" br. (11) od 11. III. 1929, str. 2-3: "Primorski Orjunaš pred posebnim tribunalom".

73. Crjevak,³⁵² Giuseppe, revizor sekcije Orjune za Vodicę;
74. Čulić Jerko,³⁵³ član direktorija Orjune za Split;
75. Damijanović (DAMIANOVIC'), predsjednik sekcije Orjune za Sarajevo;
76. De(s)pot Ivo, (Giovanni), predsjednik Orjune za Mandalinu;
77. Dimitrijević dr. Miodrag (DIMITRIEVIC'), zaposlen na ministarstvu vanjskih poslova (S.H.S.), predsjednik Orjune za Beograd i generalni sekretar generalnog sekretariata Orjune za Split,³⁵⁴
78. Dolenc J(I?), direktor sekcije Orjune Dubrovnik;
79. Domazet, domaćin iz Splita, propagator Orjune;
80. Dominis Rikard (Riccardo), rođen u Puli 1907, student zavičajan na Sušaku, stanujući na Saliju (S.H.S.), Sušak, član Orjune I Sokola;
81. Dragaš Đorđe (DRAGAS Giorgio), iz izvršnog i akcijskog komiteta i sekretar Orjune Sarajevo;
82. Drnovšek Ivan (DRNOVSCHKE Giovanni), delegat Orjune Šumadija;
83. Dukanac,³⁵⁵ (Savko – nap. N. M. – u dokumentu zapisano samo: DUKUNJAC'), advokat, član Orjune u Beogradu;
84. Dulčić (DULCIC'), doktor, vođa akcijske čete Orjune Sarajevo;
85. Bošnjak Milan (BOSNIAK Milan Emilio), član Orjune;

³⁵² Očito greška u zapisu prezimena.

³⁵³ Pravnik i publicista Jerko Čulić (Split, 1889. – Herceg-Novi, 1953.) bio je ujedno i vrlo priznati turistički stručnjak. Po izbijanju rata 1914. je bio zatvoren kao protivnik Austro-Ugarske. 1922. je napisao prvi statut Orjune (Niko Bartulović, isto, str. 94-95). Kao član predratne omladine je 1925. bio najstariji član glavnog odbora Orjune (Hrvoje Matković, "Svetozar Pribičević i Samostalna demokratska stranka do Šestojanuarske diktature", Zagreb 1972, str. 133). Na poslovnom planu se od 1922. se uključio u rad na razvoju turizma u Dalmaciji. Godine 1928. je pokrenuo mjesečnu reviju za turizam "Jugoslavija" i uređivao ju do kraja 1939. Biografiju J. Čulića objavila je 2017. Petra Blažević u "Kulturnoj baštini", Split, br. 42-43 (P. Blažević, Jerko Čulić: životni put, djelovanje i obitelj).

³⁵⁴ Očita greška sastavljača dokumenta, trebalo bi stajati: «...Orjune za S.H.S.», jer je M. Dimitrijević na IV. kongresu Orjune 1927. izabran na funkciju generalnog sekretara za čitavu Kraljevinu, i pokušao je da 1927/8. izvrši reorganizaciju, ali je naišao na otpor starog orjunaškog jezgra u Splitu – v. Branislav Gligorijević, Organizacija jugoslovenskih nacionalista Orjuna), *Istorija XX veka*, V/1963, 354. Za ovo razdoblje rada Orjune, Mladen Đorđević navodi: "Ideološki se sve više ističe (pored konstantnog nacionalizma), antiparlamentarizam i korporativizam." – v. Mladen Đorđević, Organizacija jugoslovenskih nacionalista (ORJUNA): ISTORIJA – IDEOLOGIJA – UTICAJI, *Nova srpska politička misao*, nova edicija, vol. XII, no. 1-4, Beograd 2005, str. 207.

³⁵⁵ Savko Dukanac (1877.-1953.) bio je advokat, blizak Milanu Grolu i vrhu Demokratske stranke; sekretar masonske lože "Jugoslavija". Tijekom rata održavao je veze sa vladom u Londonu i sa Dražom Mihajlovićem; Godine 1942. uhapsio ga je njemački SD. Godine 1945. bio je član Privremene skupštine (Simo C. Ćirković, «Ko je ko u Nedićevoj Srbiji 1941-1944», Beograd, 2009, str. 169-170.).

86. Budisavljević Srđan,³⁵⁶ (BUDISAVLJEVIC Sergio) član Orjune;
87. Dunat Filip (Filippo), potpredsjednik sekcije Orjune za Vodice;
88. Ercegović Ivan (Giovanni), od Antonia i Ercegović Ane, rođen u ... (Rogoznicia ili Ražine? – nap. N. M.)³⁵⁷ (S.H.S. 11. 11. 1888, stanujući na V. škole br. 2, 3. kat, orjunaš);
89. Ercegović Ivan (ERCEGOVIC' Giovanni) od Ivana i Matije (di Giovanni e di Mattia), rođen u Zadru 1894, električar, stanovnik Plasa,³⁵⁸ Sv. Nikole br. 2, orjunaš;
90. Fabris Paško,³⁵⁹ pokrajinski vođa akcijskih četa iz Splita;
91. Feretić dr. Ivo (Giovanni), rođen u Vrbniku 11. 4. 1878, zaposlen, doktor, boravište na Sušaku, orjunaš;³⁶⁰
92. Ferić Marin,³⁶¹ (Marino), član Orjune Split;³⁶²
93. Ferić Mate,³⁶³ (Matteo), član Orjune Split;
94. Filaković Vladimir, član Orjune Beograd;

³⁵⁶ Srđan Budisavljević (Slavonska Požega, 1883. – Zagreb, 1968.) bio je suradnik Svetozara Pribičevića, najprije u Srpskoj samostalnoj stranci u Hrvatskoj (do 1918.), a zatim u Demokratskoj i Samostalnoj demokratskoj stranci. Kao ministar socijalne politike u vladi Cvetković – Maček, podnio je ostavku zbog sklapanja Trojnog pakta. Nakon državnog udara, ušao je u vladu generala Simovića kao ministar unutrašnjih poslova. Nakon sporazuma Tito – Šubašić, postao je jedan od trojice kraljevskih namjesnika. Više o dr. S. Budisavljeviću: HBL, Vol. 2, Zagreb, 1989, str. 438-439.

³⁵⁷ U dokumentu stoji "Razozmia", a prezime Ercegović je često u mjestima oko Šibenika. Mjesto stanovanja nije navedeno, ali se može pretpostaviti da je to Sušak.

³⁵⁸ Plase je mjesto na željezničkoj pruzi, blizu Rijeke (tu su, do Drugog svjetskog rata, turisti za Crikvenicu presjedali u autobuse, zbog kraćeg puta).

³⁵⁹ Paško Fabris bio je pekarski radnik, pripadnik predratne omladine, član prvog Centralnog odbora JNNO ("Pobeda", 1. X. 1921), te član prvog direktorijuma Orjune, osnovanog 9. XI. 1922. (Niko Bartulović, isto, str. 96).

³⁶⁰ Dr. Ivo Feretić preminuo je na Sušaku 21. III. 1948. – <https://www.geni.com/people/IvoFereti%C4%87/6000000027507033497>

³⁶¹ Marin Ferić (Split, 1892. – Zagreb, 1959.). O njemu dr. Šimun Jurišić navodi: "brodovlasnik i tvorničar. Studirao je ekonomski fakultet. Bio je predsjednik Trgovinsko-obrtničke komore u Splitu. Vlasnik dvaju velikih brodova (Vicko i Sv. Duje) i nekoliko manjih. Kupio je tvornicu cementa od Betice, a poslije i tvornicu u Sv. Kaju u Solinu i tvornicu cementa u Kaštel — Sućurcu". *Dalmatinsko iverje 1882-1941*, Split 1984, str. 10.

³⁶² 1925. godine braća Marin i Vicko Ferić utemeljili su brodarsko društvo Brodarsko poduzeće Marin Ferić & Co. <https://www.geni.com/people/Ivo-Fereti%C4%87/6000000027507033497>. Godine 1937. promijenili su ime u *Brodarstvo Ferić*.

³⁶³ Posjednik Mate Ferić izabran je početkom 1926. u Mjesni odbor Orjune Split (Tonči Šitin, *Dalmatinsko orjunaštvo*, 17. nastavak feljtona, "Slobodna Dalmacija", Split, 5. V. 1991, str. 25.). Niko Bartulović navodi ("Od Revolucionarne Omladine do Orjune", str. 120.) da je 1924. god. M. Ferić bio teško ranjen u napadu komunista na grupu orjunaša u Splitu, ali nije jasno da li se to odnosi na Marina, ili na Mata Ferića.

95. Filipić Ivan (Giovanni) od Josipa (Giuseppe) i Josipe Ujčić (Giuseppina Ujicich), rođen u Lindaru³⁶⁴ (Pula) 2. 12. 1902, student u Zagrebu, član Orjune;
96. Filipini Jožef (FILIPPINI u dok. – nap. N. M.)³⁶⁵ /nije moguće identificirati/, član Orjune;
97. Flego Dušan od Antonia i Ane, rođen u Pazinu (Pula), 26. 7. 1909, tu zavičajan, đak VIII. gimnazije na Sušaku (S.H.S.), iredentista, član Orjune na Sušaku, sa boravištem Torreta br.4, prizemlje;
98. Fuzobad Ivan, (Giovanni) od Jakova (Giacomo), rođen na otoku Logorun,³⁶⁶ član Orjune, opasan;
99. Gabršček Fran,³⁶⁷ (Francesco), advokat iz Trsta, propagandista, povjerenik Orjune;
100. Gaberšček Josip,³⁶⁸ (Giuseppe) iz Trsta, propagator Orjune;
101. Gaberč Rudolf (Rodolfo), rođen u Celju (S.H.S.) 1908. i tu zavičajan, član Orjune na Sušaku;
102. Galjanić Franjo (Francesco), rođen u Baški, 1891 i tu zavičajan, član akcijske čete Orjune;
103. Gamulin Anton, farmaceut, komesar i predsjednik Orjune Sarajevo;
104. Gangl Engelbert,³⁶⁹ starosta (SOKOLA) S.H.S., član Orjune Ljubljana;

³⁶⁴ Lindar je naselje kod Pazina.

³⁶⁵ Dr. Milica Kacin Wohinz, moja mentorica pri magistarskom studiju (Orjuna), sastavila je 1979. godine 191 stranu razgovora u Trstu sa Samom Pahorem, o njegovim višegodišnjim istraživanjima antifašizma Slovenaca u Trstu i široj okolici. Na str. 29 tih bilježaka spominje sa usmena izjava Jožefa Filipinija da je, sa Jožetom Kukecom (komandantom bataljona Orjune), sudjelovao u napadu na kasarnu fašističke milicije u Pivki (tada Št. Peter na Krasu – San Pietro del Carso), 15. V. 1927.

³⁶⁶ Otočić Lucorano (Lugoran) se nalazi preko puta mjesta Tribanj.

³⁶⁷ Fran Gabršček (Kobarid, 1880. – Beograd, 1960.) bio je pravnik i slovenski nacionalni radnik. O njemu više Marijan Breclj, Gabršček Fran, *PSBL*, 5. snopič, Gorica 1978, str. 407.

³⁶⁸ Josip Gabršček (1898. – ?) bio je tajnik slovenskog društva Edinost u Trstu i ilegalni vođa Orjune u Trstu do 1926, kada je pobjegao u Jugoslaviju. Ubrzo je u ljubljanskoj Orjuni otkriveno da je postao suradnik italijanske tajne službe Ovla, pa je pobjegao u Francusku. Osnovne biografske podatke o J. Gabrščeku objavio je N. Milovančev u *PSBL*, 19. snopič, Gorica 1993, str. 581. Do bjega u Jugoslaviju (SHS) je bio komandant 1. zone Orjune pod Italijom – dokument Političke policije Generalne direkcije javne sigurnosti u Rimu od 20. 12. 1928. – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvestura Gorica, Trst, kut. 14, pop. jed. 351.

³⁶⁹ Engelbert Gangl (1877. – 1950). bio je slovenski književnik, prosvjetni i sokolski radnik. Kao osoba od povjerenja kralja Aleksandra i kraljevskog doma Karađorđevića od 1924. do 1939. obavljao je dužnost staroste Sokola Kraljevine SHS (Jugoslavije). Više članaka o E. Ganglu napisao je Tomaž Pavlin, a nepotpuna Ganglova biografija Antona Kacina (uglavnom bez sokolskog i nacionalnog rada) je objavljena u *PSBL*, 5. snopič, Gorica 1978, 409.

105. Gerbec Anton,³⁷⁰ komandant II. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
106. ĐORĐEVIĆ (ne može se identificirati), član „Crnih vragova” Orjune;
107. Gidić Cvetomir (GIDZIC Zvetomir), student S.H.S., iz komiteta Orjune Beograd;
108. Glavina Lovro, član izvršnog komiteta Orjune Sarajevo;
109. Gorup (ne može se identificirati), član Orjune;
110. Grgona Mate, (Matteo) sa Sušaka, član Orjune;
111. Grković Simeon, rođen u Plaškom 1863, zavičajan na Sušaku, orjunaš;
112. Grković Matija, (Matteo) od Imra, star 30 godina, iz Makarske, orjunaš;
113. Grubišić Slavko,³⁷¹ zamjenik vođe akcijske čete Orjune Zagreb;

³⁷⁰ Dr. Anton (Ante) Gerbec (Trst, 26. VII. 1892. – Ljubljana, 3. III. 1962.) bio je političar, odvjetnik i novinar, od 1921. do 1928. upravni tajnik političkog društva Edinost u Trstu; u literaturi i u kazivanjima se ponekad navodi i pogrešno kao A. Grbec. Bio je ilegalni komandant 2. zone Orjune pod Italijom, što se navodi i u dokumentu Političke policije Generalne direkcije javne sigurnosti u Rimu od 20. 12. 1928. – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvestura Gorica, Trst, kut. 14, pop. jed. 351. U istom dokumentu se navodi da je, poslije Lada Badaliča, A. Gerbec preuzeo i komandu nad 2. zonom. Od 1929. je bio konfiniran na otocima Ponzio, Lipari itd. a 1932. se iselio u Jugoslaviju. Radio je u Jugoslavenskoj matici u Ljubljani. U tom gradu je 1930-ih godina uređivao tjednik “Pohod” (kasniji naziv: “Pohod jugoslovanskih nacionalistov”) – Dorče Sardoč, *Tigrova sled*, Trst 1983, str. 247. Oko lista “Pohod” su se očito okupljali bivši članovi Orjune, suradnici A. Gerbeca iz 1920-ih godina. U prvom broju (od 10. IX. 1932) je kao odgovorni urednik naveden nekadašnji poznati orjunaš Franjo Kokolj, a na istoj strani (6) tog broja je u polemici sa katoličkim (Koroščevim, SLS-JRZ) dnevnim listom “Slovenec” citirano pisanje “Slovenca” da je “Pohod” – “znano glasilo bivše Orjune”. Međutim, iz prethodnog broja “Pohoda” (6. II. 1937, 4.) je vidljivo da je “Pohod jugoslovanskih nacionalistov” tada prenosio kadrovske vijesti organizacije “Narodna odbrana”, i očito u to vrijeme bio pod okriljem “Narodne odbrane”.

³⁷¹ Dr. Slavko Grubišić (1901.-1945.). Student Medicinskog fakulteta u Zagrebu, odjeljenje u Ljubljani. Vodio je osvetnički napad Orjune na talijansku karaulu, po ubojstvu jednog jugoslavenskog financa kod Unca, 1924. god. (zapisnik razgovor dr. Milice Kacin Wohinz sa Samom Pahorem, 1979., str. 164). Kasnije je, u vrijeme šestojanuarske diktature, kraće vrijeme bio gradonačelnik Šibenika. Biran je u Narodnu skupštinu KJ na listi JRZ, na zadnjim parlamentarnim izborima 1938. – Rezultati izbora u Vrbaskoj, Savskoj i Primorskoj banovini, *Politika*, 14. XII. 1938., 3.; i: Glavni birački odbor završio je rad. Narodni poslanici podižu svoja punomoćja u Glavnom biračkom odboru, *Pravda*, 11. I. 1939., 24. Tijekom rata je u Šibeniku podržavao je četnički pokret Draže Mihailovića, ali se krajem 1943. sklonio u Beograd. Dr. Marijana Mikulandra u svojoj doktorskoj disertaciji “Društvena i politička zbivanja u Šibeniku u razdoblju 1944. do 1946.” na str. 121 navodi dokument NOO Šibenik, da je dr. Slavko Grubišić streljan u Šibeniku 17. XII. 1944. Međutim, autor ovog članka je otkrio da se u Hrvatskom državnom arhivu u Splitu, u fondu 409, Sekretarijat unutrašnjih poslova za Dalmaciju, nalazi dosije br. 770, sa dva saslušanja dr. Slavka Grubišića. Prvo saslušanje vršeno je u OZN-i u Beogradu, 29. 1. 1945. Zatim je dr. Grubišić očito prebačen u OZN-u za Hrvatsku ili regionalnu OZN-u za Dalmaciju, jer postoji matični list započet 30. IV. 1945, na obrascu OZN-e NR Hrvatske. Međutim, ne postoji ni jedan dokument o saslušanju u NR Hrvatskoj, niti o tome kako

114. Gustinčič Karlo, rođen u Košani 1882, član Orjune;
115. Gvardiol Nikola, sekretar Orjune za Novigrad;
116. Hajduković Ivan (*Giovanni*), rođen na Trsatu (S.H.S.), 6.8.1905, zavičajan na Sušak i tu boravi na br.29., član Orjune;
117. Hajduković Petar (Pietro), student S.H.S., orjunaš;
118. Hajduković Vinko (Vincenzo), rođen na Sušaku i tu stanujući, orjunaš;
119. Harder (ne može se identificirati), član Orjune v Ljubljani;
120. Hero Pero (Pietro), nadzorni odbor Orjune Sarajevo;
121. Hero Ivan, (Giovanni) od Jurja i Katarine Barbalić, rođen u Rijeci 16. 8.1898, zavičajan u Baška Nova (S.H.S), stolar, boravi na Trgu Sv. Mihaela br.3, orjunaš i sokol;
122. Hero Ivan (Giovanni) od Matije (Matteo) i Marije Dorčić, rođen u Baška Nova 20. 9. 1886, građanin S.H.S., boravi na Via St. Turr br. 5, orjunaš;
123. Jevdejević (Jevđević – pogrešno zapisano prezime – nap. N. M.) Dobroslav,³⁷² član Orjune;
124. Jelić Ante (Antonio), član Orjune Mali Iž (Zadar);
125. Jeličić Ljubomir (Ljubimiro) od Bogomila, rođen u Selcu 28. 5. 1910, student S.H.S., boravište na Sušaku, član Orjune na Sušaku;³⁷³
126. Jelinčić Zorko,³⁷⁴ iz Gorice, komandant VI. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
127. Jelovšek (Josip – nap. N. M.)³⁷⁵ (ne može se identificirati), član Orjune;
128. Jelušić Milan (Emilio) od Milana, rođen na Trsatu (S.H.S.), 28.8.1903, urar, vrata na ulicu Fiumara br.7, stanujući na Sušaku, ulica Vigentovo br. 7, član Orjune i kao zamjena Sokol;

je završio život liječnika Slavka Grubišića. Može se pretpostaviti da je ubijen u zatvoru OZN-e u Splitu (ili drugdje) i da su dokazi o tome kasnije uklonjeni, kao i npr. u slučaju poznatog nogometaša Hajduka Marka Mikačića i dr. Čedomilja Medinija iz Šibenika. Zahvaljujem dr. sc. Željku Karauli što mi je ustupio ove dokumente.

³⁷² V. pod rednim br. 129 .

³⁷³ Ljubomir Jeličić bio je 1934. zamjenik prosvjetara sokolskog društva u Selcu (Selcima, u domaćem govoru toga kraja) kod Crikvenice – “Sokolski zbornik” za 1934. godinu, 426.

³⁷⁴ Zorko Jelinčić (Log pod Mangrtom, 1900. – Trst, 1965.) bio je prosvjetni i politički radnik i publicista. Biografija Zorka Jelinčića je objavljena u 7. snopiću *PSBL*, Gorica, 1981, str. 583-584, ali bez spominjanja da je bio član odnosno funkcionar Orjune pod Italijom. O Z. Jelinčiću također: Dorče SARDOČ, “Tigrova sled”, Trst, 1983, 242.

³⁷⁵ Josip Jelovšek bio je posjednik iz Vrhnikke kod Ljubljane. Godine 1925. izabran je za člana šireg Upravnog odbora Orjune ljubljanske oblasti (Orjuna, Ljubljana, 5. XII. 1925). U izvještaju državnog pravdnništva (tužilaštva) u Ljubljani od 29. XII. 1928. se navodi da je kod Jelovška, osim oružja, Orjuna skladištila i municiju – Arhiv Slovenije, Višje državno pravdnništvo u Ljubljani, fasc. 1, dok. br. 1.

129. Jevđević /Dobroslav – nap. N. M./³⁷⁶ (ne može se identificirati), predsjednik Orjune Novi Sad i akcijskih četa generalne direkcije Split, urednik Vidovdana;
130. Ignačević (? – prezime je zapisano kao: JGNACEVIC' nap. N. M.) Saverio, brijač, član Orjune Beograd;
131. Ikić Jordan, T. pukovnik S.H.S. u penziji, Predsjednik sekcije Orjuna za Dubrovnik (S.H.S.);³⁷⁷
132. Ilić /Dušan – nap. N. M./ (ne može se identificirati), potpredsjednik Orjune za Novi Sad;³⁷⁸
133. Ilić Ljubo (Amato), rođen na Visu 1907, privatni službenik, boravi na Sušaku, ulica Štrosmajerova br.12, sekretar Orjune za Sušak i akcijske čete (Mrtvačka glava);
134. Jovanović Pavle (Paolo), student S.H.S., iz komiteta Orjune iz Beograda;
135. Jovičić Đorđe, student S.H.S., član Orjune iz Beograda.
136. Juričević Anton, (Antonio), član sekcije Orjune iz Vodica
137. Jurković Ante, (Antonio) od Giacoma i Tomasi Santine, rođen u Opatiji 3. 1. 1900, student sveučilišta u Zagrebu, već je studirao u Padovi, sada je u internatu Lukas Opatija, orjunaš;
138. Ivanišević Duje,³⁷⁹ član Orjune iz Splita;
139. Ivas Narcis, (Narcisio), sekretar i blagajnik sekcije Orjune za Vodice;

³⁷⁶ Dobrosav Jevđević (1895.-1962.) bio je pripadnik revolucionarne omladine prije 1914; postao je prvi predsjednik JNNO (Orjune) u Novom Sadu, 1922. – N: Bartulović, “Od Rev. Omladine...”, str. 97. On je odmah, već u ljeto 1922, osnovao list “Vidovdan”, prvi orjunaški organ nakon splitske “Pobede” – (Bartulović, isto, 98.) U Drugom svjetskom je, kao istaknuti suradnik Draže Mihailovića, najviše vremena proveo na područjima uz Jadransko more i njegovo zaleđe, od Dubrovnika i Hercegovine do Opatije i Trsta, i pri tome se oslanjao na veći broj nekadašnjih članova Orjune koji su bili rodnom iz tih krajeva. U historiografiji je potpuno zaboravljena činjenica da je 1925. u Novom Sadu objavljena knjiga Dobroslava Jevđevića “Izabrani članci” (95 str.), koja se u potpunosti odnosi na rad i programske poglede Orjune. Ta knjiga je poslije Bartulovićeve “Od Revolucionarne Omladine...” najvažnija za proučavanje pogleda vodećih orjunaša na rad njihove organizacije.

³⁷⁷ Jordan Ikić bio je pješadijski potpukovnik, rodnom iz Prokuplja, oficir koji se istakao u Balkanskim ratovima. Preminuo je u Beogradu, 4. VI. 1940. – “Službeni vojni list“, 26. IX. 1940., 23.

³⁷⁸ Očito se radi o Dušanu Iliću, za kojeg N. Bartulović navodi da je govorio u ime Narodne odbrane na proslavi Vidovdana 1924. u Beogradu – Bartulović, “Od Revolucionarne do Orjune”, str. 122.

³⁷⁹ Trgovac Duje Ivanišević, izdanak poznate splitske porodice Ivanišević, bio je potpredsjednik splitske općine od 1935. do 1938. godine, u vrijeme predsjednikovanja inž. Mihovila Kargotića. “U njegovoj kući je u Splitu tokom rata boravio vojvoda Birčanin, jer je to bila najpouzdanija kuća u Splitu (izjava književnika i scenografa Milana Lentića u Zagrebu, 1981.). Iako je bio u rukovodstvu četničkog pokreta u Splitu, Duje Ivanišević je, za razliku od mnogih drugih, uspio izbjeći likvidaciju od strane komunističkih vlasti.

140. Ivošević Jovo,³⁸⁰ (Giovanni), rođen u Beogradu 25.10.1879, službenik carine na Sušaku, tu stanujući, član Orjune i Sokola;
141. Kačić Nikola, rođen u Blatu, 2.3.1899, tu zavičajan, trgovac sa živinom, sa boravištem Pečine Sušak, tu pripadnik akcijske čete Orjune;
142. Kaftanić (ne može se identificirati), inženjer na Sušaku, član Orjune;
143. Kamalić Hektor, (Ettore) od Constantina i Brazzoduro Savine, rođen na Sušaku 1. 9. 1908, član Orjune za Beograd i Sokola;³⁸¹
144. Karić Leon, (Leone) iz komiteta Orjune za Beograd;³⁸²
145. Katarinić Branko, rođen u Nerezinama 1910, student S.H.S., sa boravištem S. (*Split?*) Kr. Petra br. 29, član Orjune;³⁸³
146. Kancler Dora, od Franca i Doroteje Makarovič, rođena u Gorici 1892, bivša učiteljica u Plavju, komunista iredentista, orjunašica u Jelšanama;
147. K(H?)erljević Josip, (Giuseppe) od Ivana (Giovanni), rođen u Nostari (greška?) i tu zavičajan, član Orjune Sušak;
148. Kessler Josip (Giuseppe) od Filipa (Filippo), rođen u Zadru, orjunaš;
149. Knežević Josif (Giuseppe), podpredsjednik Orjune za Novi Sad;
150. Kobentar /France – nap. N. M./³⁸⁴ (ne može se identificirati) iz Trente, član generalnog direktorija Orjune u Splitu i u Ljubljani;

³⁸⁰ Jovo Ivošević bio je vođa Samostalne demokratske stranke za Sušak, koji je najavio Svetozara Pribičevića prilikom dolaska na miting na Sušaku 19. XII. 1926. Ljubinka Toševa Karpowicz navodi da je tada bio špediter: Riječki otpor, "Sušačka revija", br. 64., <http://www.klub-susacana.hr/revija/clanak.asp?Num=64&C=23>. S obzirom da je prezime Ivošević bilo najčešće u Drežnici, iako je rođen u Beogradu, vjerovatno je bio porijeklom iz tog sela na granici Gorskog Kotara i Like.

³⁸¹ Hektor Konstantina Kamalić položio je 1938. ispit za aktivnog pješadijskog kapetana II klase – "Službeni vojni list Kraljevine Jugoslavije", od 4. VI. 1938. Kamalić poslije Drugog svjetskog očito nije više bio aktivan kao vojno lice – tada se navodi kao kartograf jadranske obale, autor crteža otoka Krka i više turističkih vodiča.

³⁸² Leon Karić, sudski pripravnik iz Beograda, bio je i član židovske organizacije Keren Hajesod – "Židov", Zagreb, 17. X. 1924, 6.

³⁸³ Puno godina kasnije, 1966, prof. dr. Branko Katarinić bio je sudski vještak medicinske struke u Sarajevu – "Borba", 30. VI. 1966, 6.

³⁸⁴ France Kobentar, vođa Orjune Jesenice, bio je 1925. čelnik Oblasnog odbora Orjune Ljubljana – "Orjuna", Ljubljana, 5. XII. 1925, 1, 19. XII. 1925., 3 itd. Po izjavi Filipa Koseca Nikoli Milovančevu, u ljubljanskoj Orjuni "Kobentar je bio zadužen za rad u Koruškoj", a on je održavao i vezu sa njemačkom organizacijom iz Južnog Tirola, Andreas Hofer Bund.

Karlo Kocjančič (1901.-1970.), ilegalni komandant I. zone Orjune pod Italijom, fotograf (od 1950.-1964. suradnik Sjevernojadranskog instituta JAZU), slikar, novinar, književnik i pionir slovenskog kajakaštva na divljim vodama

151. Kocjančič Karlo,³⁸⁵ komandant I.a zone Orjune za Veneciju-Juliju;

152. Kogoj Mirko, bivši željezničar, član Orjune za Maribor;

³⁸⁵ Karlo Kocjančič (Škedenj kod Trsta, 1901. – Rijeka, 1970.) bio je fotograf, slikar, novinar, književnik i pionir slovenskog kajakaštva. Već 1919. emigrirao je u Jugoslaviju (SHS). U Ljubljani je kraće vrijeme uređivao “Naprej”, organ Jugoslavenske socijaldemokratske stranke (JSDS), kao i više drugih listova. POčetkom 1925. se vratio u Italiju i služio u sanitetu talijanske vojske u Firenci, zatim je živio u Trstu i, između ostalog, kraće vrijeme zamjenjivao urednika tršćanske “Edinosti”. Po mišljenju autora ovog članka Karlo Kocjančič se nije vratio iz emigracije u Ljubljani i otišao direktno u talijansku vojnu jedinicu bez znanja Marka Kranjca, a vjerovatno i obavještajnih organa Dravske divizije. Kada su talijanski obavještajni organi otkrili njegov ilegalni rad za Orjunu u Italiji, 1928. emigrirao je drugi put u Jugoslaviju. To se dogodilo oko 1. XII. 1928. – dokument Političke policije Generalne direkcije javne sigurnosti u Rimu od 20. XII. 1928. – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvestura Gorica, Trst, kut. 14, pop. jed. 351. Po svojoj funkciji, kao ilegalni komandant (povjerenik) jedne zone Orjune pod Italijom, učestvovao je 20. XII. 1925, u vrijeme održavanja kongresa Orjune u Ljubljani, na tajnom sastanku formiranja Orjunavita (Orjuna v Italiji) – dr. Milica Kacin Wohinz, “Prvi antifašizem v Evropi. Primorska 1925-1935”, str. 55. (naveden je kao Kocjančič). Godine 1931. je sa L. Pengalom inicirao osnivanje Fotokluba Ljubljana. U Drugom svjetskom ratu priključio se partizanima i kasnije bio društvenopolitički radnik na Rijeci (v. Marijan F. Kranjc, TIGR – abc seznam članov tajne protifašistične in revolucionarne organizacije na Primorskem, str. 12 – <https://vojastvo-military.si/wp-content/uploads/TIGR-KON%C4%8CNI-SEZNAM.pdf>. Kocjančič se od 1948. sasvim posvetio fotografiji od 1950. pa do umirovljenja 1964. u okviru riječkog Sjevernojadranskog instituta JAZU. Prijatelji su mu bili Drago Gervais i mnogi drugi istaknuti intelektualci iz Rijeke i Trsta. Godinu dana uoči smrti je (1969.) gorko zapisao da je poslije 1945. imao samo jedan pokušaj da izda neko književno djelo (knjiga “Veter med otoki” – nap. N. M.), a i taj nije uspio “jer sam se, između ostalog, doticao nezgodnih pojava u našoj stvarnosti”. Knjiga je izašla tek nedavno 2022. godine u Radovljici.

153. Kojić V. (Veljko – nap. N. M.),³⁸⁶ zamjenik direktora sekcije Orjune za Dubrovnik;
154. Kontić Aleksa (Alessio), student, S.H.S., član Orjune Beograd;
155. Koren Josip, (Giuseppe) od Matije (Matteo), rođen u Gorici 1. 3. 1903, domicilan u Trstu, sada u Jugoslaviji, član Orjune;
156. Korenčić Gabrijel (Gabriele) od Franje (Francesco), rođen u Karlovcu (S.H.S.) 1898, član Orjune;
157. Korlaet B., iz revizionog komiteta sekcije Orjune u Dubrovniku;
158. Korolija dr. Mirko,³⁸⁷ član Direktorija Orjune u Splitu;
159. Kosec /Filip – nap. N M./³⁸⁸ (ne može se identificirati), orjunaš;
160. Kozlovič (Koslovich) Romano od Marcella, orjunaš;
161. Kosti Radoslav, student, S.H.S. iz komiteta Orjune za Beograd;
162. Košuta Just³⁸⁹ (Giusto), iz Gorice, podnačelnik I. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
163. Kovačić Ivan (Giovanni), rođen u Dražicama 1901, zavičajan i sa boravištem u Jelenju, trgovac, orjunaš na Sušaku;
164. Kovačić Ivan (Giovanni), rođen na Grobniku 1900, zavičajan na Sušaku, povjerenik Orjune za Sušak, sa boravištem Jelenje br. 7 (S.H.S.);
165. Krajšić Dušan od Teodora, rođen Marko 1908, student, S.H.S., sa boravištem na Sušaku i član sekcije Orjune na Sušaku;
166. Kralj Franc (Franjo? – Francesco u dokumentu), mehaničar, član Orjune u Beogradu;

³⁸⁶ Vlasnik papirnice u Dubrovniku.

³⁸⁷ Mirko Korolija (1886.-1934.), poznati srpski književnik iz Dalmacije, bio je jedan od ideologa Orjune, a jedno vrijeme predsjednik njenih glavnih organa: Centralnog odbora i Direktorijuma. On i Niko Baartulović vodili su Narodno pozorište za Dalmaciju u Splitu, koje je otvoreno 15. X. 1921. Korolijinom vizijom "Jugana, vila najmlađa", posvećena je "nacionalnoj omladini" – v. Niko Bartulović, "Od revolucionarne omladine do Orjune", str. 86. itd.

³⁸⁸ Filip Kosec – Lipe (Ljubljana, 1895. – Ljubljana, 1995.) bio je funkcioner Sokola Ljubljana Vič i predsjednik Orjune Ljubljana Vič 1923-1929. Biografiju F. Kosca je obradio Nikola Milovančev, *PSBL*, 19. snopič, Gorica, 1993, str. 665-666. Više od 100 strana magnetograma razgovora N. Milovančeva sa Filipom Kosecom nalazi se u Arhivu Slovenije (ti razgovori iz 1986. su bili, nastojanjem dr. Milice Kacin Wohinz, 1988. preneseni u oblik magnetograma u tadašnjem Institutu za zgodovino delavskega gibanja u Ljubljani).

³⁸⁹ Just Košuta (Križ, Trst, 1898. – Trst, 1962.) bio je slovenski kazališni glumac i režiser koji 1925-1927. vodio slovensku kazališnu grupu u Gorici. Nakon fašističkog paljenja kazališta, prešao je u Jugoslaviju, gdje je vodio emigrantsku kazališnu grupu "Soča", a zatim djelovao u Beogradu i Mariboru do 1941. Godine 1943. je bio zatvoren od fašista, a 1945. su ga nove slovenske vlasti poslale u Trst da obnovi "Slovensko stalno gledališče". Poslije rezolucije Informbira o osudi KP Jugoslavije 1948. je napustio ovo kazalište i opredijelio se za KP Italije, čiji gradski odbornik je bio u Trstu. Napisao je više dramskih djela.

167. Kralj Ivan, službenik, član Orjune u Beogradu;
168. Kranjec Marko,³⁹⁰ član generalne direkcije i komandant u komandi akcijskih četa Orjune i „Mrtvačkih glava” u Ljubljani, inženjer;
169. Kre(s?)manović (vjerovatno pogrešno zapisano prezime Krsmanović – nap. N. M.) Velisav, student, S.H.S., iz komiteta Orjune Beograd;
170. Krstić Mihajlo, iz komiteta Orjune u Beogradu;
171. Kučić Ines,³⁹¹ od Lina i Antonieta Saršon, rođena na Rijeci 20. 8. 1910, zavičajna S.H.S., studentica, sa boravištem Drenova br. 149, orjunašica;
172. Kučić Valter,³⁹² (Walter), od Lino i Giuseppina Sarson, rođen na Rijeci 21.1.1903, student univerziteta u Zagrebu, sa boravištem Drenova br. 149, subjekt S.H.S., član Orjune za Zagreb i Sušak;
173. Kubiček Franjo (Francesco) od Franje i Hapuleschi Marije, rođen u Beču (zavičajan u S. H. S.), prognan, orjunaš sa Sušaka;

³⁹⁰ Inž. Marko Kranjec (Ilirska Bistrica, 1884. – Ljubljana, 1973.), do prelaska u pravoslavnu vjeru 1924. Ferdinand Kranjec. Glavni organizator i vođa Orjune u Sloveniji, i jedno vrijeme veliki čelnik akcijskih četa Orjune Jugoslavije (SHS). Kranjec je po izjavi danoj S. Pahoru 1971., već 1920. imao iskaznicu “Narodne odbrane” koja je omogućavala besplatan prijevoz željeznicom po čitavoj Kraljevini SHS. Iskaznicu mu je odobrena po mišljenju prof. Velibora Jonića (zapisnik M. Kacin Wohinz – S. Pahor, str. 170, 176). Kranjec je, po vlastitoj izjavi, stupio u kontakt sa vođom četnika Damjanovićem da bi organizirao napad na ustaški centar u Janka Puzsti. (isto, str. 174). Na zahtjev Italije odstranjen je 1929. iz Ljubljane, s tim da mu se ne dozvoli preseljenje na Sušak ili u Split, pa je izabrao Skoplje. Kasnije, početkom 1930-ih godina, M. Kranjec je ušao u “Jugoslavensku akciju” (JA), sa grupom bivših istaknutih članova Orjune (Ilija Čavlina, Aleksandar Štulhofer, Dušan Bogunović, Čedomilj Medini – v. B. Gligorijević, Orjuna, *Istorija XX veka*, V/1963, str. 391). Po njegovoj izjavi S. Pahoru, iz JA je izišao zbog protivljenja odlasku dvojice članova na Hitlerov zbor u Nürnberg. Od strane bugarskih okupatorskih vlasti, M. Kranjec je 1941. bio otpušten sa posla i poslan sa suprugom i tri kćerke u internaciju u Bugarsku, gdje su ostali do 1944. Po kazivanju Jadranke Kranjec N. Milovančevu 2024. god., u Skoplju je po ulasku Nijemaca i Bugara 1941. Kranjcu njemački oficir ponudio suradnju sa Nijemcima, što je on to oštro odbio, riječima da za Nijemce nikada ne bi radio, pa je njemački oficir pred cijelom obitelji izvukao pištolj iz futrole da ga ubije, ali se u zadnjem trenutku zadržao. Poslije rata, slovenski komunisti su dozvolili M. Kranjcu povratak u Ljubljanu tek 1963. Preminuo je u Ljubljani 1973. (Biografija M. Kranjca je objavljena u 8. snopiću *PSBL*, Gorica 1982, str. 185-186, autor dr. Roman Savnik.) Veći dio arhiva Orjune (jedan sačuvani kovčeg građe), Kranjec je spalio u trenutku depresije sredinom 60-ih godina – manji dio archive, sa Kranjčevom uniformom Orjune, je povjeren nedavno preminulom (2024.) Vojku Čeligoju, povjesničaru iz njegove rodne Ilirske Bistrice.

³⁹¹ Ines Kučić bila je kćerka imućnog trgovca Lina Kučića, najbogatijeg stanovnika riječke Drenove, koji je 1914. izbjegao odlazak u austrougarsku vojsku – “Drenovski list”, br. 50, prosinac 2024, str. 4 – <https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2024/12/Drenovski-list-broj-50-.pdf>. Jasno je da je Lino Kučić bio protivnik Austrije i da je svoju djecu odgajao u duhu jugoslavenskog nacionalizma.

³⁹² Sin trgovca Lina Kučića; imao je i mlađu sestru Linu (1914-1978) – “Drenovski list”, br. 50, str. 5.

174. Kučina Jovan (Giovanni), rođen u Biogradu 1887 i tu zavičajan, trgovac, sa boravištem na Sušaku, Račkoga br. 14, član Orjune;
175. Kukec Josip (u ovom dokumentu stoji Giovanni, ali je to greška – nap. N. M.), član Orjune za Veneciju-Juliju i za Ljubljano;

Josip Kukec, fotografija iz arhiva talijanske policije – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvesture Gorica, Trst, kut. (tehn. jed.) 14, popisna jedinica 352

176. Kukec Josip,³⁹³ (Giuseppe), uplivni član akcijske čete Orjune u Ljubljani, sa prebivalištem u Planini;

³⁹³ Josip Kukec – Pepe (1894. – 1930.), obavještajac i diverzant Orjune; bio je ranjen u napadu komunista na Orjuno u poznatom sukobu u Trbovlju 1. VI. 1924. (N. Bartulović, “Od Revolucionarne Omladine do Orjune”, str. 120). Poginuo je u sukobu sa fašistima na granici kod Postojne, 2. IX. 1930. Biografiju J. Kukeca je napisao njegov suborac Tone Rutar – 9. snopič *PSBL*, Gorica, 1983, str. 217. Opširno je o J. Kukecu govorio Filip Kosec, jedan od njegovih najužih suradnika – (magnetogrami razgovora F. Kosec – N. Milovančev, 1986. sada u Arhivu Slovenije). Po usmenoj izjavi F. Koseca autoru ovog članka 15. X. 1986, Francuzi (obavještajna služba) su za rad J. Kukeca i nekoliko drugih orjunaša, davali Orjuni u Ljubljani 6.000 dinara mjesečno. Josip Kukec je bio izvanredan strijelac: bio je u stanju da na razdaljini od 40 metara pogodi kutiju šibica – izjava orjunaša Jožefa Filipinija, zapisnik razgovora Sama Pahora sa dr. Milicom Kacin Wohinz, 1979. str. 29.

177. Kukec Vincenc-Cene,³⁹⁴ (Vincenzo) od Josipa (Giuseppe) iz Voloskog (Opatija), orjunaš;
178. Kukulj Milan, (Emilio), službenik, član Orjune iz Beograda;
179. Kulušić Kanjislav, (moguća greška i zapisivanju imena – nap. N. M.), član Orjune;
180. Kuzmanić Paolo, učitelj, S.H.S., član Orjune Split;
181. La(c)hman Ivo,³⁹⁵ (Giovanni), oduševljen u poslovima Jadranske straže, suradnik Pobjede, član Orjune Split;
182. Lalić Vinko (Vincenzo), član Orjune Split;
183. Lavrenčić (ne može se identificirati), član Orjune u Ljubljani;
184. L(R!)ehar (ne može se identificirati), sekretar generalne direkcije Orjune Split;³⁹⁶
185. Lemiš (Lemisch) dr. (ne može se identificirati), član Orjune;
186. Leontić dr. Ljubo,³⁹⁷ (Amato), generalni predsjednik generalne direkcije Orjune za Split;

³⁹⁴ Vincenc Cene Kukec bio je stariji brat Josipa Kukeca (treći brat je bio Franc Kukec, kasnije žandar u Slavoniji). Cene Kukec je učestvovao u napadima Orjune na ing. Hofmana 1924, i kod Prestranka 1926. (izvor: razgovor dr. M. Kacin Wohinz – Samo Pahor, str. 71 i 114). Kasnije se odselio u SAD.

³⁹⁵ Ivo La(c)hman (Makarska, 1902. – Beč, 1930.), publicista i književni kritičar, bio je brat publiciste Otokara. Obojica su pisali u glavnom orjunaškom organu, splitskoj “Pobedi”. Kratka biografija Iva Lahmana je objavljena u *Hrvatskom biografskom leksikonu*, <https://hbl.lzmk.hr/clanak/lahman-ivo>.

³⁹⁶ Novinar i pisac Radivoj Rehar (1894.-1969.), do prelaska u pravoslavnu vjeru. Borac protiv fašizma i priključenje Primorske Jugoslaviji. Nakon Drugog svjetskog rata su ga jug. komunističke vlasti 1948. u Ljubljani osudile na doživotni prisilni zatvor (poznati proces prof. Bitencu, nar. poslaniku JRZ 1938, u ratu komandantu ilegalne Slovenske legije D. Mihajlovića), ali je bio pušten 1954. Rehar je pisao i u novosadskom “Vidovdanu”, organu Orjune (1925). U njegovoj biografiji u *PSBL* (13. snopič, Gorica 1987.) se uopće ne spominje da je bio istaknuti funkcioner Orjune.

³⁹⁷ Dr. Ljubo Leontić (1887.-1973.) bio je predsjednik direktorijuma Orjune Jugoslavije (SHS). *Hrvatski biografski leksikon* o njemu, između ostalog navodi: “Oblikovao se u sklopu nacionalističke omladine koja se zauzimala za rušenje Austro-Ugarske Monarhije; 1914. u Pragu izdavao i u duhu integralnoga jugoslavenskoga nacionalizma uređivao časopis “Jugoslavija” te u Beču sudjelovao na Vidovdanskome kongresu nacionalističke omladine. Nakon izbijanja Prvog svjetskoga rata iselio se i 1915. kao predstavnik Jugoslavenske ujedinjene omladine u Ženevi uključio u osnivanje Jugoslavenskoga odbora te u Parizu. Suuređivao i uređivao glasila Jugoslavenske narodne obrane “Jadran” (Buenos Aires, 1916.) i “Jugoslovenska država” (Antofagasta-Valparaíso, 1916; suradnik 1916–17). Nakon rata u Dubrovniku uređivao listove “Rad” (1919–22; vlasnik i izdavač 1919–21.) i “Naše more” (1920.), sudjelovao u prosvjedima protiv talijanskoga zauzimanja dijelova Dalmacije, kao zagovornik centralizma i integralnoga jugoslovenstva kritizirao Narodnu radikalnu stranku zbog srpskoga nacionalizma i sve stranke koje se protive “potpunom ujedinjenju” Srba, Hrvata i Slovenaca te na skupovima iskazivao vjernost regentu i kralju Aleksandru. Nakon donošenja Vidovdanskoga ustava 1921. pristupio Zemljoradničkoj stranci i na njezinoj se listi neuspjelo kandidirao na skupštinskim izborima 1923. u dubrovačkom i korčulanskom kotaru. Potkraj godine pridružio se Organizaciji jugoslavenskih nacionalista, napisao joj program i postao predsjednikom njezina Direktorija. Preselio se u Split, gdje je 1924–41. vodio odvjjetničku pisarnicu i 1925–26.

187. Ljuština Janko,³⁹⁸ od Stefana i Karoline Došen, rođen u Gospiću (S.H.S.), 6. 2. 1887, službenik carine na Sušaku, sa boravištem na Bulevard 119, član Orjune i Sokola na Sušaku;
188. Logar Josip, (Giuseppe), bivši potporučnik S.H.S., član Orjune u Mariboru;
189. Lupis – Vukić Ivan, (Giovanni),³⁹⁹ član Orjune u Splitu;
190. Lusina Mario od Petra i Strilčić Elene, rođen na Krku (S.H.S.) 16. 11. 1902, brijač u „Venus” na Sušaku, sa boravištem u Kala Canapini br. 2, 4. kat, član akcijske čete Orjune na Sušaku;
191. Lusk (ne može se identificirati), član Orjune na Sušaku;
192. Maček Vlatko,⁴⁰⁰ delegat sjevernodalmatinskih orjunaša, član sekcije Orjune Šibeniku;
193. Majerić Vito, član akcijske čete Orjune Sušak;
194. Majsner (ne može se identificirati), član Orjune u Ljubljani;
195. Maloparac Dragojlo, član Orjune u Beogradu;
196. Marčelja (MARCEGLIA) Korado (Corrado) od Francesca i Paoline Galović, rođen u Klani, 18. 1. 1900, đak gimnazije na Sušaku, S.H.S., član Orjune, sa boravištem Klana br. 3;
197. Marčeta Spiro (Spiridone), član Orjune;
198. Marković Anton (Antonio), član Orjune;
199. Margetić Ivan (Giovanni), član Orjune iz Splita;

bio vlasnik lista “Razgovor naroda jugoslavenskoga”. Priključio se 1928. SDS i bio član njezina IO. Na skupštinskim izborima 1938. neuspjelo se kandidirao na listi Udružene opozicije u izbornom kotaru grada Splita. Talijanske okupacijske oblasti internirale su ga na Lipare potkraj 1941. Nakon kapitulacije Italije 1943. pristupio je partizanskomu pokretu i kao vijećnik ZAVNOH-a sudjelovao na njegovim zasjedanjima. Također je bio vijećnik i član Predsjedništva AVNOJ-a na II. zasjedanju u Jajcu 1943, član Sazivačkoga odbora Prvoga kongresa pravnik antifašista Hrvatske u Glini 1944. i zastupnik u Privremenoj skupštini DFJ 1945. Jugoslavenski je predstavnik u UN 1944. pri Generalnoj direkciji Uprave za pomoć i obnovu (UNRRA) u Washingtonu i u IO konferencije u San Franciscu te veleposlanik u Londonu 1945–48.” HBL, <https://hbl.lzmk.hr/clanak/leontic-ljubo>.

³⁹⁸ Janko Ljuština bio je aktivan i u sokolskom pokretu – npr. “Sokolski zbornik” za 1934. god. 421 i 426. Godine 1936. bio je kontrolor u glavnoj stanici carinarnice na Sušaku. “Dan” (Novi Sad), 18. VIII. 1936, 4.

³⁹⁹ Ivan Lupis – Vukić (1876.-1967.), rodom iz Vagnja na Pelješcu, bio je novinar, publicista i stručnjak za pitanja iseljništva. Godine 1935. bio je prvi predsjednik Udruženja prijatelja Velike Britanije i Amerike u Splitu – v. Skupština Udruženja prijatelja Velike Britanije i Amerike u Split, “Jadranski dnevnik”, III/1936, br. 27., i 3. II. 1936., 7. O njemu više u: *Leksikon pisaca Jugoslavije*, III knjiga, Novi Sad, 1987, 710-711.

⁴⁰⁰ Treba ga razlikovati od imenjaka i prezimenjaka dr. Vlatka Mačeka, predsjednika Hrvatske seljačke stranke.

200. Marijanović (ne može se identificirati), član Orjune;
201. Marković Karlo, student, S.H.S., iz komiteta Orjune za Beograd;
202. Markovina Jerko,⁴⁰¹ od Nikole, 49 godina iz Splita, član Orjune i Narodne odbrane iz Splita;
203. Maršanić Stanislav, rođen u Čavlima 1899, službenik, sa boravištem na Sušaku, Račkoga br. 44, orjunaš;
204. Martelanc Karlo iz Tolmina, zamenik komandanta I. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
205. Martinović Vlado sa Sušaka, blagajnik i emisar akcijske čete Orjune za Sušak, prodavac u radnji La Rinascente;
206. Mašić Milovan, student S.H.S., član Orjune u Beogradu;
207. Maslač (ne može se identificirati), član izvršnog komiteta Orjune iz Sarajeva;
208. Matošić Jerko,⁴⁰² član direktorija Orjune iz Splita;
209. Matulić Danilo, član Orjune iz Splita;
210. Medini dr. Čedomil(j),⁴⁰³ uticajni član cekcije Orjune iz Šibenika;
211. Medved Ivan (Giovanni), rođen u Vrbniku 1899, stanujući Ružići br. 16, Sušak, stolar, orjunaš;
212. Medved Stefano, rođen na Sušaku i tu zavičajan, kovač, orjunaš, sa boravištem na Sušaku, Ulica Račkog br. 7;
213. Melada Ante⁴⁰⁴ (Antonio) iz Zagreba, major bataljona Orjune Zagreb i Crikvenica i glavni organizator sekcije za Sušak;
214. Mendiković Josip (Giuseppe) od Mattea i Orlić Antonije, rođen u Kašćergi /tadašnji naziv: Villa di Padova – nap. N. M./, Pazin – Pula, 18. 4. 1908, đak gimnazije S.H.S. u Zagrebu, član Orjune;

⁴⁰¹ Jerko Markovina bio je 1933. predsjednik Zajednice jadranskih ribara. "Vreme", 26. III. 1933, 7.

⁴⁰² Matošić Jerko Jordan (1890.-1942.) bio je član Direktorijuma Orjune. "Politika", 4. VI. 1925, 4.

⁴⁰³ Dr. Čedomil(j) Medini, istaknuti jugoslavenski nacionalista iz Šibenika, jedno vrijeme i podnačelnik šibenske općine stradao je u zatvoru OZN-e 1945. O njemu više: Vasilije DRAGOSAVLJEVIĆ, "Druga Evropa i Kraljevina Jugoslavija. JNP Zbor (1934-1941)", Novi Sad, 2021, 294-295. Č. Medini je početkom 1930-ih godina bio član Centralnog odbora "Jugoslovenske akcije", a zatim i istaknuti član JNP Zbor Dimitrija Ljotića i pokretač lista "Soča" u Šibeniku, organa Zbora za sjevernu Dalmaciju. Bio je i suradnik zborničkog lista "Vihor" iz Splita. 1935. je Medini bio kandidat izborne liste JNP Zbor za izborne kotareve Benkovac, Biograd i Šibenik. Dragosavljević ističe da je Medini bio jedan od rijetkih ljudi, koji su bili visoki funkcioneri i u Orjuni i u "Jugoslovenskoj akciji" te u Zboru. O Č. Mediniju također i: Nikola Milovančev, Dalmatinski monarhisti u dokumentima OZN-e i UDB-e, Zbornik Janković br. 7 (2022), na str. 285-298.

⁴⁰⁴ Beogradski orjunaški list "Jugoslavija" od 14. VI. 1928. navodi da je Ante Melada bio predstavnik Zagrebačke oblasti Orjune na sastanku Centralnog odbora u Ljubljani, 3. VI. 1928.

215. Merkel Karl (Dragutin), član Orjune;
216. Mihovilović Just (Giusto) od Giovannija i Rosande Anastasije, rođen u Vinkuranu (Pula) 21. 11. 1895, pomorac, orjunaš sa Sušaka, izaslanik za Veneciju–Juliju;
217. Miculinić /u dokumentu pogrešno zapisano: MICULIČIĆ – nap. N. M./ Toma (Tommaso), rođen u Cerniku 1909, zavičajan u Čavlima S.H.S, kočijaš, orjunaš na Sušaku;
218. Mihajlović Gojislav, student, S.H.S., član Orjune u Beogradu;⁴⁰⁵
219. Mihec /Anton, Tone – nap. N. M./⁴⁰⁶ (ne može se identificirati), član Orjune u Aleksandrovu na Krku, S.H.S.;
220. Mihelčić Silvio, učitelj u Zametu (S.H.S.), komandant Orjune u Zametu;

Marko Mikačić (1911-1946), kapetan i svojevremeno najpopularniji igrač NK Hajduk, ubijen od u zatvoru OZN-e u Splitu

⁴⁰⁵ Skoro četiri decenije kasnije nalazimo podatak u “Borbi” (20. I. 1967, str. 7.), da je Gojislav Mihajlović, 60-godišnji grafički radnik u penziji, tih dana u Velikom Gradištu osnovao muzičko društvo Carevac.

⁴⁰⁶ Anton Mihec – Tone rođen je 1899. u slovenskom selu Kubed u sjevernoj Istri. Kao učitelj i antifašista je 1924. prebjegao u Jugoslaviju. 1931. premješten je iz Aleksandrovo (danas: Punat) na Krku u Radence u Sloveniji – “Prosvetni glasnik”, 1. VIII. 1931, str. 685. Već od ljeta 1941. je, kao ekonom u skladištu oružja NDH u Karlovcu, prebacivao oružje kordunaškim partizanima. U partizane je otišao krajem 1943. i bio zatim pomoćnik načelnika intendature 8. kordunaške divizije NOVJ. Na proljeće 1944. je prešao u slovensku Istru. Tu je bio dopisnik Tanjuga i partizanskih glasila, po ratu školski nadzornik u Kopru, ali je smijenjen, pa je 1947. prešao u Maribor. Došavši u sukob sa komunističkim vlastima, bio je zatvaran, pa se 1950. preselio u Rijeku. Tu je do smrti (1973.) djelovao u slovenskom KPD Bazovica, riječkom Crvenom križu i u udruženju boraca NOB. Godine 2020. je Tanja Jakomin Kocjančič objavila zbirku njegovih tekstova iz razdoblja 1945-1955. Podaci o A. Mihecu preuzeti su po biografiji Gorana Prodana objavljenoj na Istrapedii – <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/4415/mihec-anton-tone> .

221. Mikačić M. (Marko – nap. N. M.), član Orjune u Splitu;⁴⁰⁷
222. Mikuletić Fortunat,⁴⁰⁸ od Mihaela (*Michele*) i Vičić Ivane, rođen u Trstu 28.8.1888, advokat, sa boravištem Trnovo (Torrenova) br.21, orjunaš i sokolaš;

Dr. Fortunat Mikuletić (izvor: „Primorski dnevnik“, Trst)

⁴⁰⁷ Marko Mikačić (Split, 1911.- Split, 1946.) bio je lijevi bek “NK Hajduk” i miljenik njegovih navijača. U ranom djetinjstvu je ostao siročić, jer mu je otac Ante već u jesen 1914. poginuo u boju na Mačkovom kamenu, kao dobrovoljac u srpskoj vojsci. M. Mikačić je bio državni reprezentativac Jugoslavije u nogometu. Po struci je bio pravnik i položio je pravosudni ispit u Beogradu 1934. G. 1942. se u sukobu dvije frakcije u četničkom pokretu u Splitu (Bartulovićeve projugoslavneske i Birčaninove prosrpske) opredijelio za Birčanina, prof. Silvija Alfirevića i dr. Jakšu Račića. Po naredbi ustaškog ministra Ede Bulata (bivšeg člana Orjune) uhićen je u grupi od 70 osoba u travnju 1944., ali je ubrzo pušten i već sljedeći mjesec sklonio se (sa suprugom i dvije kćerke) u Beograd. Bio je u skupini sa dr. Ivom Miovićem, Markom Stojancem i više drugih, koja je u lipnju posjetila štab D. Mihailovića, i podnijela mu izvještaj o stanju u Dalmaciji. U jesen 1944. je odbio da pred partizanima napusti Beograd i prešao je u ilegalu. Početkom 1946. se predomislio, i pokušao je preći u Austriju, ali je ubrzo zatvoren u zatvor OZN-e u Beogradu, a zatim prebačen u zatvor u Splitu. Dao ga je ubiti u zatvoru u Splitu Ante Jurjević Baja (navod publiciste Milosava Samardžića). S obzirom na poznati temperament M. Mikačića, može se pretpostaviti da je ubijen možda i mimo planiranog naređenja: da je došlo do žestokog verbalnog duela i da svom isljedniku nije ostao dužan.

⁴⁰⁸ Fortunat Mikuletić (Trst, 1888. – Ljubljana, 1965.) bio je politički aktivan već od studentskih dana: uključio se u Trstu u Akademsko društvo “Balkan” (osnovano 1907. a, raspušteno 1927). Od 1922-1923. je bio urednik dnevnika “Edinost” u Trstu, a u društvu “Edinost” (koje je bilo ilegalni centar orjunaša u Trstu) je obavljao dužnost tajnika. Godine 1924. radi u odvjjetničkoj kancelariju u Trnovom (Ilirska Bistrica), rodnom mjestu inž. Marka Kranjca, u kojem je potpuni nadzor nad radom Orjune imao inž. Kranjec. U Jugoslaviju se sklonio 1931. i nastanio u Celju, gdje je bio odvjjetnik do 1941. U Celju se družio sa članom Orjune, slikarom Albertom Sirkom (1887. – 1947.), bratom orjunaša Vladimira Sirka, koji se u ovom dokumentu spominje pod br. 318. F. Mikuletić je po okupaciji 1941. bio kratkotrajno zatvoren od Nijemaca, a zatim je prešao u Ljubljanu, ali je ubrzo konfiniran u Italiju. Biografija Fortunata Mikuletića je objavljena u 10. snopiću PSBL, Gorica 1984, str. 427-428 (autor inž. Boris Sancin), ali u njoj nema podataka o njegovom djelovanju u okviru organizacije ORJUNA.

223. Milković Mate, (Matteo), rođen na Pašmanu 1887, kobasičar na Sušaku, zavičajan u Biogradu, orjunaš, i sokolaš,⁴⁰⁹
224. Milojević Branislav, iz komiteta Orjune za Beograd;
225. Milošić (pogrešno je zapisano prezime: MILOŠNIK – nap. N. M.) Luigi od Frančeska, iz Ilirske Bistrice (Villa del Nevoso) br.142, 42 godine, krojač i trgovac, orjunaš;
226. Moderčin (pogrešno zapisano: Moderčić – nap. N. M.) advokat Dragutin,⁴¹⁰ (Carlo), rođen u Egiptu, 1. 10. 1893, stanujući na Sušaku, Pećine br.18, orjunaš;
227. Molk Stanko,⁴¹¹ član akcijske čete Orjune iz Rakeka;
228. Monti Mate, (Matteo) od Mihaela (Michele), električar u tvornici papira, član akcijske čete Orjune i komunista iz Sušaka;
229. Morača Tankosava, član upravnog odbora Orjune za Sarajevo;

⁴⁰⁹ Mate Milković bio je ("Sokolski zbornik" za 1934, str. CXX) 1934. član socijalnog odsjeka sokolske Župe Rijeka – Sušak. Sa njim je u tom odsjeku bio i poznati sokolski radnik Vlado Kraljeta, tiskar na Sušaku, koji je tokom rata tiskao ilegalni četnički list "Slavenski jug".

⁴¹⁰ Dr. Dragutin Moderčin, bio je i kasnije politički aktivan u "Jugoslovenskoj akciji" i u JNP Zbor Dimitrija Ljotića. 1930-ih godina bio je okružni sudac i odvjetnik u Osijeku i Vukovaru. Prilikom stvaranja NDH 1941. izbjegao iz Osijeka u Beograd. U Sloveniji je 1. XII. 1944., imenovan od strane Draže Mihailovića za prvog komandanta „Hrvatske armije“, ali ga je ubrzo zamijenio general Matija Parac. Sa funkcionerima Zbora, preostalim članovima Srpskog dobrovoljačkog korpusa i četnicima Momčila Đujića povukao se zatim u Italiju. O D. Moderčinu više u: Vasilije Dragosavljević, "Druga Evropa i Kraljevina Jugoslavija. JNP Zbor (1934-1941).", Novi Sad, 2021, str. 296-297.

⁴¹¹ Spominjanje S. Molka u ovom dokumentu pokazuje neažurnost sastavljača dokumenta, jer je talijanskim policijsko-obavještajnim organima bilo poznato da je on poginuo dvije godine prije (1926). Stanko (Stanislav) Molk, iz Dolenje vasi kod Planine, rođen je 1899. godine. Krajem 1918. je učestvovao u Mariboru, kao Majstrov borac, u borbama za sjevernu granicu Kraljevine SHS, dok je prije toga izbjegavao da služi austrougarsku vojsku (zapisnik razgovora M. Kacin Wohinz – Samo Pahor 1979. str.78). Početkom 1920-ih godina radio je u "Prestranku" kao drveni manipulant. Istaknuti fašistički novinar Virginio Gayda navodi u svojoj knjizi "*La Jugoslavia contro l'Italia*" (Rim 1933, str. 68.), pozivajući se na pisanje ljubljanske Orjune, da je Stanko Molk bio komandant jednog od četiri (ilegalna) bataljona Orjune ("Snežniški bataljon"). Ovaj bataljon je pokrивao sektor od Sušaka do Postojne. Ovaj navod potvrđuje dr. Milica Kacin Wohinz u svojoj knjizi "Prvi antifašizam v Evropi. Primorska 1925-1935", str. 58. Molk je učestvovao u više napada na talijanske državne organe: ljubljanska "Orjuna" ("Oprostitev brata Molka", br. 20 od 19. IX.1925, str. 2.) je obavijestila da je sud u Ljubljani, na suđenju zatvorenom za javnost, okvalificirao kao samoobranu njegovo ubojstvo dva karabinjera na Črnom kalu, 14. X. 1924. Prilikom napada orjunaške trojke (bili su organizirani po uzoru na četničke komite iz vremena Balkanskih ratova) na ured željezničke stanice Prestranek, 3. IV. 1926, poginuli su jedan talijanski financ i tajnik fašija Prestranek, ali i orjunaši Stanko Molk i Alojz Vilhar – v. dr. Milica Kacin Wohinz, "Narodnoodbrambno gibanje primerskih Slovencev 1921-1928," II. Knjiga, Ljubljana-Kopar-Trst, 1977, str. 459 i (ista autorica) "Prvi antifašizam v Evropi. Primorska 1925-1935.", Kopar, 1990, str. 57-59.

230. Morokuti, doktor (ne može se identificirati), orjunaš iz Maribora (radi se o dr. Camillu Morocuttiju iz Šentilja, istaknutom članu njemačke manjine u Jugoslaviji – nap. N. M.);⁴¹²
231. Mrvak (ne može se identificirati), orjunaš;
232. Mrvoš Branko, rođen u Vrbovskom 1905, zavičajan u Mrkopalju, službenik, član akcijske čete Orjuna na Sušaku;⁴¹³

18 LUG 1928
Roma, addi 10 luglio 1928

RISERVATA

INTERNO

DELLA P.S.

Elenco delle carte che si trasmettono
ALLE LL. EE. I PREFETTI DEL REGNO
AL SIGNOR QUESTORE DI ROMA

41/015945

ALLEGATI N. 1

DATA	OGGETTO	Annotazioni
	Fotografia del suddito jugoslavo Mrvoš Branko.	
	Che si trasmetta con riferimento al telegramma circolare 20306 del 21 giugno scorso.	quattro 30 7

R. QUESTURA INT. - G. I. - ARCH. INT. - G. I. - 18 LUG 1928
No 7614 Cat. 4

PSL MINISTRO

Fotografija Branka Mrvoša iz arhiva službi sigurnosti Kraljevine Italije – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvesture Trst i Gorica kut. 1, popisna jed. (mapa) 22

- ⁴¹² O dr. Camillu (Kamilu) Morocuttiju i njegovim pogledima na pitanja nacionalnih manjina v. npr. članak B. Borka, "Nova Evropa", Zagreb, 1. XI. 1925, str. 403-407. Isto tako: *Slovenski biografski leksikon*, sv. 5, Ljubljana 1933. Na parlamentarnim izborima za Nar. skupštinu 1927. god. je kandidirao u Mariboru, na njemačkoj listi – "Vreme", Beograd, 1. VIII. 1927, str. 3. Kasnije se dr. Morocutti očitao približno Hitlerovim nacionalsocijalistima, pa je 1935. komentirao situaciju u Jugoslaviji u vanjskopolitičkoj rubrici glavnog organa NSDAP, dnevnom listu "Völkischer Beobachter" – "Dan", Novi Sad, 27. VI. 1935, str. 2. Sudbina dr. Morocuttija, liječnika u Šentilju je od 1945. nepoznata.
- ⁴¹³ Branko Mrvoš se spominje i u više drugih talijanskih policijsko-sigurnosnih izvještaja, koji se čuvaju u Arhivu Slovenije, fond 1829 Kvesture Gorica i Trst, npr. u kut. 1, popisna jed. 22. Branko Mrvoš je očito bio rodom iz obitelji Mrvoš iz sela Vojni Tuk kod Mrkoplja.

233. Mulej Valentin (Valentino), orjunaš;
234. Naprta Dušan od Simeona, rođen na Sušaku, vozač, 25 godina, orjunaš;
235. Nasste (ne može se identificirati), član »Crnih đavola« Orjuna;
236. Nešković Milan (Emilio), član akcijske čete Orjune na Sušaku;
237. Nicolussi⁴¹⁴ dr. (ne može se identificirati), iz Tridentinske Venecije, član Orjune iz Ljubljane;
238. Ninković Milan (Emilio), rođen u Plaškom 1882, sa boravištem na Sušaku, carinski službenik, orjunaš;
239. Novaković Petar, (Pietro), član „Crnih đavola” Orjuna;
240. Obradović Vlado, član izvršnog komiteta Orjune Sarajevo;
241. Olivari Đorđo,⁴¹⁵ rođen u Kninu 1903, orjunaš;
242. Orlić Ilija, rođen u Korenici 19. 8. 1875, službenik financijske kontrole na Sušaku i tu rezidentan, orjunaš;
243. Orlić Ivo,⁴¹⁶ dr., rođen na Cresu 1881, advokat, rezidentan na Sušaku i tu stanujući na Bulevaru, bivši potpredsjednik Orjune na Sušaku;

⁴¹⁴ Vidjeti pod red. br. 293. Greška talijanskih obavještajaca. Dr. Eduardu Reut-Nicolussi bio je jedan od vođa južnotirolskog njemačkog (austrijskog) "Andreas Hofer Bund", koji je jedno vrijeme surađivao sa Orjunom u antiitalijanskom radu. (O suradnji Orjune sa "Andreas Hofer Bundom": Filip Kosec, izjava N. Milovančevu, 1986.) Po navodima "Andreas Hofer Bund", Reut-Nicolussi je 1935. morao odstupiti sa čela te organizacije pod pritiskom Mussolinijeve Italije – <https://www.andreashoferbund.tirol/ueber-uns/>. Marko Kranjec je izjavio Samu Pahoru 9. III. 1971. da su razgovori sa "Andreas Hofer Bundom" započeli u kolovozu ili rujnu 1926. u Munhenu, i nastavili se u zimu 1926/7. u Ljubljani, sa ciljem borbe protiv fašista. Razgovori su se vršili bez znanja jugoslovenskih vojnih vlasti, a kada su one za to saznale, pukovnik Viktor Andrejka (načelnik centra vojne obavještajne službe u Ljubljani) je pozvao M. Kranjca i objasnio mu da su "nasjeli Nijemcima, koji upotrebljavaju Andreas Hofer Bund kao dobru špijunsku organizaciju, i zahtjevao da se svi ti planovi otkazu" – v. zapisnik razgovora Kacin Wohinz – Samo Pahor 27. i 28. XII. 1979, str. 168.

⁴¹⁵ Iako talijanskog porijekla, dio obitelji Olivari je prihvatio jugonacionalističku, pa i prosrpsku političku opciju, tokom Drugog svjetskog rata i pročetničku.

⁴¹⁶ Dr. Ivo Orlić bio je tridesetak godina jedan od vodećih jugoslavenskih nacionalista na sjevernom Jadranu. Govoreći o njemu, dr. Vinko Antić mi je u Selcu, 23. VIII. 1987. rekao da je "bio političar i borac, svaka mu čast". Već za aktivnosti JNNO u prvoj polovici 1922., Niko Bartulović je zapisao: "Na Primorju radi vrlo agilno dr. Ivo Orlić". ("Od Revolucionarne Omladine do Orjune", str. 92). I. Orlić je vjerno slijedio politički pravac Svetozara Pribičevića i Samostalne demokratske stranke i u Orjuni je bio pristalica oštre linije; Milan Banić se u "Primorskom novom listu" 1923. i 1924. često osvrtao na dr. Iva Orlića i rad Orjune: u broju od 8. II. 1923. je ukazao da su primorske organizacije Orjune koje su pod utjecajem Demokratske stranke (Bakar, Škrljevo, Krasica) mirnije i nisu išle u Crikvenicu i sudjelovale u tadašnjem velikom sukobu Pribičevićevog dijela Orjune sa Radićevcima, kada je uhapšeno oko 60 mladih orjunaša. Kasnije, 1930-ih godina, dr. I. Orlić se udaljio od politike M. Stojadinovića, i 1938. na izborima biran na oporbenoj listi za kotar Kastav,

244. Oršić Ivan od Josipa, rođen u Vrbniku 1910, sa boravištem na Sušaku, društvenik Orjune na Sušaku;
245. Oštrić Anton, predsjednik sekcije Orjune za Novigrad;
246. Oštrić S. Grgur, (Gregorio), direktor Orjune za Novigrad;
247. Pađen Lovro, (PADJEN Lorenzo) od Grgura i Marije Školjč (Skolz), rođen u Ledenicama 14. 2. 1887, trgovac, sa boravištem na Krojačkoj ulici br. 1, orjunaš;
248. Pađen (PAGEN) Mateo, (Matija, Mate?) od Tome i Elene Butorac, rođen na Rijeci 1. 7. 1903, sa boravištem u Kala na Grad br. 4, šofer, orjunaš i sokolaš;
249. Paolin Josip,⁴¹⁷ slovenski propagandista, orjunaš;
250. Papaj Anton, od Andrije (Andrea), rođen u Budimpešti (Mađarska), 15.3.1893, zavičajan u Jugoslaviji, orjunaš;
251. Paškalin Ante (Antonio), predsjednik sekcije Orjune za Tijesno (Šibenik);
252. Pastorčić Kvirin,⁴¹⁸ (Quirino), rođen u Dragi 1903, sa boravištem na Sušaku, orjunaš;
253. Pastorčić Kvirin,⁴¹⁹ (Quirino), rođen u Dragi 1878, zavičajan na Sušaku, sa boravištem u Dragi, orjunaš na Sušaku;
254. Pavlić Nedeljko, član izvršnog komiteta Orjune za Sarajevo;
255. Pavlović Kosta,⁴²⁰ član Orjune;

uz veliki broj radničkih glasova (u Hrvatskoj je jedna frakcija JNS išla tada na izbore u koaliciji sa Mačekom i SDS, a protiv JRZ). Nakon talijanske okupacije Sušaka 1941. sklonio se u Zagreb, ali je djelovao na razvoju četničkog pokreta na otoku Krku. UDB-a ga je 1948. teretila i sumnjivala da je tijekom rata bio punkt za vezu četnika u zemlji sa Londonom i da se još nada da će četnici izmijeniti tijek događaja. U istom izvještaju UDB-e spominje se njegovo prijateljsko i koalirano sa Antom Vrkljanom iz HSS, koji je 1945. postao ministar u prokomunističkoj vladi Hrvatske stoga se može smatrati, da mu je prijateljstvo sa A. Vrkljanom možda i spasilo život (on i dr. Božo Francić su 1945. ostali jedini živi vođe četničkog pokreta na Kvarneru). HR-HDA, fond 1561, SDS RSUP SRH, dosije br. 120369. (Zahvaljujem dr. sc. Željku Karauli da ustupanju ovog dokumenta).

⁴¹⁷ Ukazom predsjednika vlade Petra Živkovića, postavljen je 1930. inž. Josip Paolin za odbornika općine grada Ljubljane – "Vreme", Beograd, 23. I. 1930, str. 2.

⁴¹⁸ Pastorčić K. Kvirin unaprijeđen je 1. XII. 1938. u rezervnog konjičkog kapetana I. klase – "Službeni vojni list" za 1938, str. 1771.

⁴¹⁹ Pastorčić Kvirin (stariji) otvorio je 1920. na Sušaku, u današnjoj Križanićevoj ulici, ljekarnu Majci Božjoj Trsatskoj – <https://www.muzej-rijeka.hr/portfolio/alga-susak-cuvar-vaseg-zdravlja/>.

⁴²⁰ Očito se radi o Kosti St. Pavloviću (Beograd, 1905. – Southampton, 1988.), pravniku i diplomatu, tijekom Drugog svjetskog rata šefu kabineta jugoslavenskih emigrantskih vlada (D. Simovića, S. Jovanovića i M. Trifunovića) od 1941. do jeseni 1943., a kasnije šefu knjižnice Cambridge i tamo lektor za "srpsko-hrvatski jezik, književnost i historiju". Povijesno vrlo značajan legat Koste St. Pavlovića čuva se od 2005. u Istorijskom arhivu Beograda.

256. Pećanac Kosta,⁴²¹ (vojvoda – duca) srpskih komita, orjunaš;
257. Peko J. iz suda časti sekcije Orjune za Dubrovnik;
258. Peric Egidij,⁴²² (Egidio), član Orjune;
259. Perović Jovan, (Giovanni), orjunaš i sokolist na Sušaku;
260. Perthen Adolf,⁴²³ (Adolfo), rođen u Klagenfurtu, kapetane S.H.S., član akcijske čete Orjune u Ljubljani;
261. Pešić Milorad, član Orjune u Beogradu;
262. Petković dr. Ivo,⁴²⁴ iz izvršnog komiteta Orjune provincije Split;

⁴²¹ Kosta M. Milovanović-Pećanac (1879.-1944.). Komita u Makedoniji od 1900, komitski (četnički) vojvoda od 1904. Organizirao Toplički ustanak protiv bugarskih okupatora u Srbiji 1917. Godine 1932. izabran je na čelo četničkog “Udruženja Petar Mrkonjić”, čime se razišao sa Ilijom Trifunovićem Birčaninom. Niko Bartulović spominje da je 1923. bio među prvim orjunašima u Srbiji, uz I. Trifunovića Birčanina, inž. Miloša Radojlovića, Pavla Jurišića, dr. Ivu Mogorovića, i nekoliko drugih (Bartulović, “Od Revolucionarne Omladine do Orjune”, str. 104.). Po kapitulaciji Jugoslavije 1941. osnovao je kod Kuršumlje svoj Gorski štab, a u jesen 1941. započeo je kolaboraciju sa Nijemcima. 1944. se nudio Nijemcima da uhvati i izruči Dražu Mihailovića za 700.000 rajhsmaraka. Vrhovna komanda Mihailovića je ovu poruku uhvatila, pa ga je 25. V. 1944. kod Sokobanje likvidirala jedna trojka četnika D. Mihailovića – Simo C. Ćirković, “Ko je ko u Nedićevoj Srbiji”, Beograd, 2009, str. 330.

⁴²² Egidij Peric bio je istaknuti član Orjune pod Italijom, koji je izbjegao u Ljubljani. Već 1920. je djelovao u Ljubljani, i sa M. Kranjcem ga je Matko Brnčić, tadašnji tajnik ljubljanske “Narodne odbrane”, uputio u Grac da izvrše atentat na Manka Gagliardia – izjava Marka Kranjca 1970., zapisnik razgovora M. Kacin Wohinz sa Samom Pahorom 1979. str. 149. Nakon otkrića da je započeo suradnju sa talijanskim obavještajcima, na tajnom sudu Orjune u Ljubljani osuđen je 1928. na smrt. Kaznu je 7. IX. 1928. izvršio orjunaš S. B., koji je stradao u angloameričkom bombardiranju 1944. (izjava Filipa Koseca Nikoli Milovančevu). Po kazivanju Koseca: “E. Peric je bio u komandi bataljona (ilegalnog – nap. N. M.) na Primorskoj, i mogao je izdati nekoliko stotina ljudi, zato smo ga ubili.” Slučaj likvidacije E. Perica razmatralo je krajem 1928. državno tužilaštvo u Ljubljani, ali je zaključilo da ovaj slučaj ne treba javno razmatrati iz državnih interesa – Milica Kacin Wohinz, “Prvi antifašizam v Evropi”, str. 319.

⁴²³ Adolf Perthen (Klagenfurt, 1880. – 1945?) je bio obavještajni oficir Dravske divizije Vojske Kraljevine Jugoslavije u Ljubljani. Po narodnosti je bio Čeh. U vojsku Austro-Ugarske je stupio kao oficir 1902. u 97. tršćanski pješadijski puk. Umirovljen je 1930, vjerovatno na pritisak Italije, odnosno njihove tajne službe OVRA – Marijan F Kranjc, Adolf Perthen – <https://vojastvo-military.si/wp-content/uploads/Adolf12345.pdf>.

⁴²⁴ Dr. Ivo Petković bio je poznati liječnik iz Splita; autor je medicinskih knjiga “Lečenje u prirodi” (Beograd, 1923.) i “Sadističko ludilo” (Split, 1925.). O prvoj skupštini JNNO 1921. Niko Bartulović piše (“Od Revolucionarne Omladine do Orjune”, str. 83): “...je bio izabran prvi Centralni odbor sa dobrovoljcem, rez. san. kapet. i lekarom dr. Ivom Petkovićem na čelu”. Dr. Ivo Petković je tada pisao i splitskoj u orjunaškoj “Pobedi”, zastupajući oštar antiboljševički stav (članci “Bronsteinove sluge i kod nas# i “Kuga u Jugoslaviji”). On je bio kasnije aktivan u organizaciji “Jadranska straža”; javljao se svojim priložima i u njenom organu, istoimenom mjesecniku. U broju 11. za 1931. objavio je npr.

263. Petrić Vinko,⁴²⁵ (Vincenzo), član Orjune;
264. Petrić Tomo, (Tommaso), član Orjune iz Malog Iža (Zadar);
265. Petrov Tomo, potpredsjednik sekcije Orjune Vodice;
266. Petrović Mita, (Demetrio) od Nikole i Emilije, rođen u Butorcu, star 41 godinu, sa obučarskom radnjom u ulici Bedini, sa boravištem u kali Rimski luk br. 10, orjunaš i sokolaš sa Sušaka;
267. Petrović Đorđo (Đorđe?), član Orjune, »Crni đavoli«;
268. Petrović Milorad, student, S.H.S., član Orjune iz Beograda;
269. Petsić (Pešić ili Petrić?) Nikola, član Orjune za Mali Iž, Zadar;
270. Polić Ivan, rođen u Bakru 1908, pomorac, orjunaš;
271. Polić dr. Nikola, rođen u Hreljinu 1865, zaposlen u Jadranskoj plovidbi Sušak, pomorsko društvo, sa boravištem na Sušaku – Krimeja 21, orjunaš;
272. Poparić S. (ne može se više identificirati) komandant akcijske čete Orjune iz Splita i Šibenika;
273. Popov Ivan (Giovanni), član Orjune;
274. Popović Vojin, iz komiteta Orjune u Beogradu;
275. Portolan Šime,⁴²⁶ (Simone), poreski službenik;, sekretar sekcije Orjune za Dubrovnik;
276. Prestini Rikard (Riccardo), član Orjune;
277. Pribičević Svetozar, jugoslavenski ministar, bivši vođa Orjune i Hrvatske seljačke stranke,⁴²⁷ još uvijek eksponent Orjune;
278. Pristić⁴²⁸ (ne može se identificirati), blagajnik sekcije Orjune za Rakek (S.H.S.);
279. Prodanović Miodrag, student (S.H.S.), član komiteta Orjune Beograd;
280. Proprtnihattu /Propratnik? – nap. N.M./ (ne može se identificirati), orjunaš;

članak "Istorijsko-antropološka razmatranja o Italiji".

⁴²⁵ Vinko Petrić (Split, 1901. – Split, ?) bio je rodom iz Splita, studirao je u Ljubljani. Prilikom napada komunista na Orjuna u Trbovlju, 1. VI. 1924, nosio je zastavu Oblasnog odbora Orjune Ljubljana. Ubrzo nakon toga, komunisti su ga ranili na ulici u Ljubljani ("Slovenski narod", 15. VII. 1924). Nakon kapitulacije Italije 1943. bio je mobiliziran u partizane. U pismu Marku Kranjcu 1965. naveo je da radi u splitskom Kazalištu (pismo u osobnom arhivu obitelji Kranjec).

⁴²⁶ Šimun Portolan potpisan je uoči parlamentarnih izbora 1923. ispod proglašenja "Birači Jugoslaveni!", kojim se poziva na glasanje za Demokratsku stranku (lista Dr. Prvislav Grisogono – dr. Artur Saraca – Lukša Gozze) – v. "Jugoslaven", Dubrovnik, II/1923, br. 43, 10. III. 1923, str. 1-2.

⁴²⁷ Svetozar Pribičević (1875.-1936.), dugo vremena pokrovitelj Orjune, nije bio "vođa Orjune i Hrvatske seljačke stranke", kao što pogrešno navodi talijanski obavještajac 1928., već vođa Samostalne demokratske stranke, koja je 1927. ušla u koaliciju sa HSS (Seljačko-demokratska koalicija).

⁴²⁸ Očito se radi o grešci talijanskog službenika u zapisu prezimena.

281. Prošek (PROSECCE) Alojz (Luigi), član Orjune;
282. Pucelj (ne može se identificirati), student (S.H.S.), orjunaš iz Ljubljane;
283. Pucić Ivan od Antonija i Filiplić Marije, rođen u Lindaru (Pula), 16.11.1909, student u Zagrebu, orjunaš Jugoslavenske Matice;
284. Radić Petar (Pietro) od Marije, ilegalac, rođen na Rijeci 29. 5. 1903, zavičajan u Omišlju, Primorsko-Krajiška (oblast – nap. N. M.), službenik, sa boravištem Škurinjska Draga (Valscurigne) br. 356/4, prizemlje, orjunaš sa Sušaka;
285. Radovniković⁴²⁹ Jozo, orjunaški propagandista;

Ekipa Hajduka nakon poraza od zagrebačke Concordie 1932. Dva istaknuta orjunaša spomenuta u ovom popisu članova Orjune su, na fotografiji iz beogradskog lista „Vreme”, jedan do drugog: Josip (Jozo) Radovniković je treći s lijeve strane, do njega je Jerko Čulić (“Vreme”, Beograd, 1. XI. 1932.)

286. Radojević Milan, (Emilio), predsjednik familije »Snajperista« od Orjune, artiljerijski pukovnik (S.H.S.) u Ljubljani;
287. Rahelić Anton, rođen u Podvežici 1901, trgovac, zavičajan na Sušaku, orjunaš, sa boravištem na Sušaku, Podvežica 187;
288. Rahelić Adalbert, (Adelberto), sa boravištem na Sušaku, član Orjune;
289. Rančić Petar, član Orjune iz Splita;

⁴²⁹ Pri prepisivanju prezimena je greškom zapisano “RADOMIKOVIĆ” umjesto Radovniković, jer su očito slova “VN” pročitana kao “M” (prezime Radomiković ne postoji). Obitelj Radovniković bila je ribarska obitelj iz splitskog Varoša. Jozo (Josip) Radovniković bio je nogometaš Hajduka u generaciji Jerka Čulića i Josipa Matošića. Godine 1934. izabran je za predsjednika organizacije PTT službenika u Splitu – “Novo doba”, Split, 8. XI. 1934, str. 6. Autor ovog članka nije uspio utvrditi sudbinu J. Radovnikovića nakon 1941.

290. Rastić Ivan, član Orjune;
291. Reja Slavko REJA Slavo,⁴³⁰ član Orjune iz Ljubljane;
292. Reja Albert,⁴³¹ iz Gorice, komantant V. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
293. Reuth-Nicolussi dr., iz Venecije Tridentine, član Orjune Ljubljana;
294. Riboli Anton,⁴³² (Antonio), član Orjune iz Splita;
295. Rifembergo (ne može se identificirati), član Orjune /očita greška u zapisivanju, radi se o nazivu dvorca i naselja Branik kod Gorice – nap. N. M.);
296. Ristić Atanasije,⁴³³ (u dokumentu stoji pogrešno: Antonio – nap. N. M.), član Orjune;
297. Ristić Miodrag, rođen na Sušaku 2. 8. 1895, član i vođa akcijske čete Orjune iz Beograda i Sušaka;
298. Roca Martin (Martino), revizor sekcije Orjune iz Vodica;

⁴³⁰ Slavko Reja (Reya) bio je od 1922. do 1928. nekoliko puta biran na čelo Oblasnog odbora Orjune Maribor. I on je bio iz krajeva Primorske pod Italijom. Rodio se 1888. u Kozani kod Gorice. Godine 1918/19. sudjelovao je pod komandom generala Maistera u borbama za sjevernu granicu prema Austriji. Djelovao je i u "Narodnoj odbrani" i u "Sokolu" u Mariboru. Sredinom 1930-ih godina djelovao je u JNS generala Petra Živkovića. Bio je vrlo aktivan u obavještajnom i diverzantskom radu prema Austriji i Italiji (o tome: Tone Ferenc, "Akcije organizacije TIGR v Avstriji in Italiji spomladi 1940.", Ljubljana 1977. – kratka biografija Slavka Reje je na str. 103). U Mariboru se kretao u anglofilskom krugu i bio je vrlo aktivni suradnik britanske službe SOE – o tome u: Jerica Vodušek Starić, "Slovenski špijoni in SOE 1938-1942.", Ljubljana, 2002. Po okupaciji 1941. se pred Gestapom sklonio u Ljubljanu, ali je 1942. odveden u talijanski logor na Rabu, gdje je dočekaio kapitulaciju Italije. Kraj rata dočekaio je u Egiptu, u logoru El Shat. U Maribor se vratio tek 1961. Umro je u Mariboru 1962.

⁴³¹ V. zona Orjune pod Italijom je pokrivala Goricu sa okolicom. Albert Rejec (Tolmin, 1899. – Ljubljana, 1976.) je održavao vezu sa inž. Markom Kranjcem odnosno sjedištem Orjune u Ljubljani preko Filipa Koseca, koji je služio kao kurir – (magnetogram izjave Filipa Koseca Nikoli Milovančevu 19. XI. 1986, str. 5-6, u posjedu autora članka). Milica Kacin Wohinz navodi ("Prvi antifašizam v Evropi", str. 55.), da je A. Rejec, sa M. Kranjcem, A. Verbičem i drugima, ušao u voćstvo Orjunavita (Orjuna v Italiji). To je bilo po funkciji, jer je vodio jednu zonu. Tatjana Rejec, kćerka A. Rejeca je za PSBL napisala iscrpan biografski prikaz očevog života i rada, ali bez spominjanja njegovog rada u okviru Orjune – *PSBL*, 13. snopič, Gorica, 1987, str. 177-182.

⁴³² Po kazivanju Branka Matošića – Baguca, "...obitelj Riboli imala je dućan blizu peškarije, kod pravoslavne crkve, u kojem se šivala i prodavala splitska narodna nošnja." – <https://gkmm.hr/zavicajna-zbirka/splitski-spomenar/stari-split-pripovidanja/>.

⁴³³ Atanasije Ristić bio je komitski vojvoda u Makedoniji prije Balkanskih ratova, "organizator četničke akcije u Južnoj Srbiji" ("Pobeda", Split, 12. XI. 1922). Kao pouzdan čovjek vojno-obavještajnih struktura došao je u Sloveniju i 1922. postao upravnik državnog sekvestra velikog imanja grofova Windischgrätz u Planini, na samoj granici sa Italijom. Na sastanak JNNO u Splitu 1. XI. 1922, At. Ristić je došao "i kao delegat Narodne odbrane i Udruženja četnika" (N. Bartulović, "Od Rev. Oml. do Orjune", str. 99). Iste funkcije Ristića spominje i ljubljanski tjednik "Orjuna" od 4. II. 1923. i uz to navodi da je on potpredsjednik Orjune za Sloveniju.

299. Roca Stjepan/Stevan,⁴³⁴ (Stefano), dopisnik „Pobede”, novina Orjune, uplivni član upravnog odbora Orjune za Split;
300. Rogić Ivan od Martina, rođen u Senju, S.H.S. 1905, student S.H.S., sa boravištem u hotelu Rojal na Rijeci, orjunaš;
301. Rogić Vinko (Vincenzo), rođen na Rijeci 1904, šofer, zavičajan na Sušaku, sa boravištem u Martinšćici, orjunaš;
302. Rosić Danilo, član izvršnog komiteta Orjune za Sarajevo;
303. Rubeša Ante, (Antonio) od Luja (Luigi), rođen u Zametu 1906 i tu zavičajan, član Orjune Zamet;
304. Rudan Rudolf, (Budislav) od Marka i Klare Matijević, rođen na Rijeci 20. 3. 1900, rezidentan u Karlovcu, službenik Tvornice papira...(nečitko: »... le riserva«) S.H.S., zastavonoša Orjune i Sokola za Sušak;
305. Samsa Rajko,⁴³⁵ član akcijske sekcije Orjune za Rakek – Prestranek;
306. Samsa Rajmond,⁴³⁶ iz Bistrice, zavičajan u Ljubljani, orjunaš;
307. Samsa Stanko, (Stanislao) od Josipa i Ličan⁴³⁷ (Liacian u dokum.) Leopoldine, rođen u Bistrici 30. 10. 1901, i tu boravi, trgovac, orjunaš;

⁴³⁴ Prof. Stjepan Roca (po prelasku u pravoslavlje: Stevan) bio je pedagog, novinar i publicista; intenzivno se bavio i arheologijom i folklorom. Rođen je u Vodicama 1881. Početkom 20. stoljeća radio je kao učitelj (“Službeni list Srp. knjiž zadruga”, Beograd, 1908, br. 4, str. 37, navodi: Stijepo Roca, učitelj). Godine 1912. je napisao pjesmu “Osvetnici Kosova i raje”, koja je bila razdijeljena u 10.000 primjeraka (“Novo doba”, Split, 8. XI. 1930, str. 12.). Godine 1913. je bio urednik splitske “Slobode”. Od 1919. je stranački pripadao Težačkoj stranci (Franko Mirošević, “Počelo je 1918: Južna Dalmacija 1918-1929”, Zagreb 1992, str. 59.), koja je 12. XII. 1920. u Beogradu ušla u novostvorenu Zemljoradničku stranku. Uređivao je tada listove “Težačku slogu” i “Zoru”. Već 1921. je pisao u “Pobedi”, a u Centralni odbor Orjune je ušao 1923. g. (Bartulović, “Od Revolucionarne omladine do Orjune”, str. 84 i 110). Do 1939. je živio u Splitu, a po stvaranju Banovine Hrvatske je prešao u Beograd. Tu je 1941. sa suprugom Marijom, i kćerkom Biljanom prešao u pravoslavnu vjeru. Poslije 1945. je pisao u tada jedinom nekomunističkom tjedniku u FNRJ, beogradskoj “Republici”, u kojoj je surađivalo nekoliko Dalmatinaca. Kasnije se javljao sa svojim historijskim člancima i u periodici Srpske pravoslavne crkve. Preminuo je u Beogradu 1974. U nekoliko muzeja i arhiva u Beogradu ostavio je svoj bogati osobni arhiv.

⁴³⁵ Ime Rajka (Rajmonda) Samse se ponavlja pos sljedećim rednim brojem 306.

⁴³⁶ R. Samsa je, kao i M. Kranjec, bio rodod iz Il. Bistrice (7. XI. 1905). Učestvovao je u napadu orjunaša kod Prestranka 1926. u kojem su poginuli S. Molk i A. Vilhar. Bio je osumnjičen da je tada prisvojio dio novca. Pao je sa vlaka i smrtno stradao 2. VI. 1929. To je vjerovatno bila posljedica izvansudske justifikacije sa strane grupe članova Orjune – v. Milica Kacin Wohinz, “Prvi antifašizam v Evropi”, str. 58-59.

⁴³⁷ Ličan je poznata obitelj u Ilirskoj Bistrici, iz koje potiče i Milica Kranjec rođ. Ličan, supruga predsjednika Orjune Slovenije inž. Marka Kranjca. Po njenom kazivanju Nikoli Milovančevu 1986. njen predak se doselio iz Like u Bisticu oko 1800. g. i tu je dobio prezime Ličan.

308. Šarić Marko, od Nikole, rođen u Zemunik (S.H.S.), član sekcije Orjune;
309. Šarić Stanko, orjunaški propagandist;
310. Šegvić Pave, od Marina iz Sućurca (Split), orjunaški propagandist;
311. Šegvić Vojko, od Marina iz Sućurca (Split), orjunaški propagandist;
312. Šegvić Zovko, od Pava iz Sućurca (Split), orjunaški propagandist;
313. Sibefek (vjerovatno greška u zapisivanju prezimena – nap. N. M.) Bruno, zaposlen u Kreditnoj banci u Ljubljani, aktivan orjunaški propagandist;
314. Simoni Franjo, (Francesco),⁴³⁸ zaposlen u poreznom uredu, blagajnik sekcije Orjune za Dubrovnik;
315. Šimurina H.,⁴³⁹ direktor društva „Lokrum”, član sekcije Orjune za Dubrovnik;
316. Šinkovec (ne može se identificirati), major S.H.S., rodom iz Idrije, član Orjune u Ljubljani;
317. Sinovčić Josip, od Mateja, član Orjune za Novigrad;
318. Sirk Vladimir,⁴⁴⁰ podnačelnik I. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
319. Širok Emilio,⁴⁴¹ (Milan), član Orjune;
320. Šišgore Rudolf, (Rodolfo) od Josipa, orjunaški propagandist;
321. Šitić Ante,⁴⁴² (Antonio) od Ivana (Giovanni), orjunaški propagandist;
322. Šitić Ivan od Ivana, orjunaški propagandist;
323. Sken(d)žić Ilija, član Orjune;

⁴³⁸ Franjo Simoni bio je poreski činovnik – “Narodna svijest”, Dubrovnik, XI/1929, br. 12 od 21. III. 1929, str. 2.

⁴³⁹ Hinko Šimurina bio je ekonom državnog oporavišta na Lokrumu, preminuo je 7. I. 1930. – v. “Narodna svijest”, Dubrovnik, XII/1930, br. 2, 15. I. 1930, str. 4: Čitulja.

⁴⁴⁰ Na tajnom sastanku Orjune u Trstu 19. III. 1925. bio je prisutan slikar Albert Sirk (M. Kacin Wohinz, “Prvi antifašizam v Evropi...”, str. 54); postavlja se pitanje, da li je, kao podnačelnik zone, prisustvovao i Vladimir Sirk.

⁴⁴¹ Prezime Širok postoji u općini Brda kod Gorice (sada u Sloveniji). Valerija Gerbec, žena orjunaša Antona (Ante) Gerbeca, koji je u ovom popisu naveden pod red. br. 105, bila je sestra omladinskog pisca i pjesnika Karela Široka (1899.-1942.), službenika jugoslavenskih konzulata u Trstu i Klagenfurtu, tajnog suradnika obavještajnog centra Vojske Kraljevine Jugoslavije (VKJ) u Ljubljani, osuđenog na smrt i strijeljanog od njemačkih nacista 1942. blizu Radovljice – zapisnik razgovora Kacin Wohinz – Samo Pahor 1979., str. 75-76. Može se pretpostaviti da su Karel Širok i Valerija Širok (ud. Gerbec) bili u bliskom srodstvu sa Milanom Širokom.

⁴⁴² Ante Šitić, težak (seljak) bio je član već prvog odbora JNNO 1921. godine – v. “Pobeda” od 1. X. 1921, kao i Bartulović, “Od Revolucionarne Omladine do Orjune”, str. 82; prezime Šitić je bilo često u Kaštelima.

324. Škoflić Ante,⁴⁴³ od Antonija i Rogović Felicite, rođen u Pazinu (Pula) 23.10.1906, student u Zagrebu, orjunaški iredentista;
325. Slavich,⁴⁴⁴ (ne može se identificirati), član Orjune;
326. Smokvina Jakov,⁴⁴⁵ (Giacomo), rođen na Rijeci 1903, rezidentan na Sušaku i tu boravi, činovnik, orjunaš;
327. Smokvina Lucijan,⁴⁴⁶ rođen u Karlovcu 1910, zavčajan na Sušaku, student, S.H.S., sa boravištem na Trsatu br. 5, orjunaš.
328. Smokvina Vlado, član akcijske čete Orjune za Sušak;⁴⁴⁷
329. Šolar Herman,⁴⁴⁸ iz Ljubljane, član Orjune;

⁴⁴³ Iz tršćanskog tjednika "Istarska riječ" (III/1925, br. 31 od 30. 7. 1925, str. 3) vidimo da je Ante Škoflić iz Pazina bio čitalac tog lista. Pretpostavljam da je to kasniji prof. realne gimnazije u Krku Ante Škoflić (v. "Prosvetni glasnik", Beograd, za 1938. str. 1225.).

⁴⁴⁴ U istoj kutiji (14) u fondu 1829, Arhiva Slovenije, u mapi (p. e.) 356, čuva se i tajni talijanski obavještajni popis članova Orjune iz 1931. godine, u kojem podatak znatno precizniji: "Slavich avv. Eduardo Fiduciario societa EDINOST Affl. Oriuna." Radi se dakle o tršćanskom odvjetniku dr. Edvardu Slaviku (1865.-1931.).

⁴⁴⁵ Slikar Jakov Smokvina (Rijeka, 1903. – Volosko, 1987.), istarska enciklopedija o njemu navodi: Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (1921.–23.) i Zagrebu (kod T. Krizmana). Studij je prekinuo i vratio se u Rijeku, gdje je predavao na Građevinskoj školi i vodio tečajeve za likovne amatere. Do 1937. slikao je u duhu impresionizma (motivi iz Praga, Beča, Pariza i Beograda), potom se približio fovizmu i ekspresionizmu. Nakon kraće faze obilježene utjecajem kubizma, sred. 1950-ih počeo je slikati apstraktno. Samostalno je izlagao u Rijeci (1956) i Beogradu (1962), a retrospektivna mu je izložba priređena u Opatiji 1988. – <https://istra.lzmk.hr/clanak/smokvina-jakov>.

⁴⁴⁶ Lucijan (Zlatko) Smokvina (Karlovac, 1910. – Varaždin, 2003.) ostavio je neizbrisiv trag u hrvatskom planinarstvu, kao planinar i kao pisac knjiga o planinarstvu – https://varazdinski.net/hr/vijesti/drustvo/31145/na-danasnji-dan-1910-godine-rodjen-je-lucijan-zlatko-smokvina-jedan-od-najistaknutijih-varazdinskih-i-hrvatskih-planinara/#google_vignette.

⁴⁴⁷ Vlado (Vladimir) Smokvina (1908.-1982.) bio je plivač JSK Victoria na Sušaku. Godine 1924. je, kao 16-godišnjak nastupao za Jugoslaviju na Olimpijskim igrama u Parizu. Po struci je bio mr farmacije. Poznati plivač je bio i njegov brat Ljubo Smokvina, kasnije stručnjak za pomorsko pravo.

⁴⁴⁸ Herman Šolar, službenik ljubljanskog magistrata, bio je poznati član Orjune, vrlo aktivan u diverzantskom radu Orjune u krajevima pod Italijom. M. Kacin Wohinz navodi ("Prvi antifašizam v Evropi. Primorska 1925-1935.", str. 58, 59, 245): da je 8. III. 1926. sudjelovao u postavljanju bombe na gradilištu na mjestu od fašista spaljenog Narodnog doma u Trstu. Bio je sudionik napada u Prestranku mjesec dana kasnije i zato u Italiji osuđen u odsutnosti na doživotni zatvor itd. Čovjek najužeg kruga Marka Kranjca, i sa njim u manjoj grupi članova Orjune, koji su zbog političkog sukoba sa ljubljanskim biskupom Jegličem 1924. prešli na pravoslavnu vjeru (izjava Milice Kranjec autoru članka 1986). Bio je supotpisnik izjave inž. Kranjca o povlačenju iz javnog djelovanja, objavljenom u ljubljanskom dnevniku "Jutro", 22. 1. 1929. Poginuo je u partizanima 18. VIII. 1944.; osmrtnica o njegovoj smrti je objavljena po završetku rata u "Slovenskom poročevalcu", 1. VII. 1945.

330. Spasoje Hadžipopović,⁴⁴⁹ član Orjune;
331. Spinčić Marija, zaposlena u mornarici, S.H.S., sekretarica Orjune za Dubrovnik;
332. Spitzer Milan,⁴⁵⁰ (Emilio), rođen u Rankovcima 16. 3. 1893. i tu zavičajan, trgovac, sa boravištem Grohovo (S.H.S.) br. 8, član Orjune;
333. Šprljan Stanko (Stanislao), član sekcije Orjune za Vodice;
334. Srdarev Lovre,⁴⁵¹ (Lorenzo), član sekcije Orjune za Vodice;
335. Srebrnič (ne može se identificirati), propagator Orjune za (nečitko) S...o (Trst);
336. Srok Ivan (Giovanni), rođen u Pehlinu 1892, zavičajan na Sušaku, inženier, sa boravištem na Sušaku, Ružičeva, orjunaš;
337. Sršen V. (Vicko – nap. N. M.),⁴⁵² zamjenik direktora sekcije Orjune za Dubrovnik;
338. Stanišević Velja iz izvršnog akcijskog komiteta, sekretar Orjune za Sarajevo;
339. Stepanović Stepa (Stefano),⁴⁵³ (vojvoda – duca) vođa sbških komita, Orjuna;
340. St(e)rlje Stanko, član Orjune;

⁴⁴⁹ Spasoje Hadži-Popović bio je najaktivniji orjunaš na području Makedonije. Rođen je 1882. u mjestu Buč, u današnjoj Grčkoj, gdje mu je otac bio svećenik. Nižu gimnaziju je 1900. završio u Skoplju, a zatim je, u vrijeme turskih progona, izbjegao iz Makedonije. Učiteljsku školu je pohađao u Pakracu i Aleksincu, gdje ju je završio 1904. Zatim je bio učitelj u Srbiji do 1914, kada prelazi u Prilep. Grčka organizacija "Makedonska pesnica" pokušala je tri puta atentat na njega. Na kraju je 1926. ubijen u Bitolju u atentatu probugarske VMRO. Osnovao je i do smrti vodio orjunaški list "Južna zvezda" (Bitolj, 1922-1926). U tršćanskom listu "Mladi Istranin" je surađivao 1925. Njegova biografija objavljena je u *Leksikonu pisaca Jugoslavije*, knj. II, Novi Sad 1979. U vrijeme sastavljanja ovog popisa više nije bio živ, jer je ubijen dvije godine prije toga. Talijanski obavještajni organi su propustili registrirati njegovu smrt, iako je u Trstu, u "Istarskoj riječi", nekrolog posvećen Spasoju Hadži Popoviću ("Još ima junaka!") objavljen kao uvodni članak u broju od 15. VII. 1926. Objavljivanje tog nekrologa ukazuje da su pripadnici Orjune bili dobro povezani od Bitolja do Trsta.

⁴⁵⁰ Rankovci se nalaze u Prekmurju, 1893. je selo bilo u sastavu Ugarske, a danas je u Sloveniji. Selo Grohovo, blizu Rijeke, je između Prvog i Drugog svjetskog rata bilo u sastavu Jugoslavije. S obzirom na podudarnost imena, prezimena i godine rođenja, može se pretpostaviti da je on Milan (Edmunda) Spitzer, koji je u logor Jasenovac doveden iz Zagreba, i tu 1941. tragično završio svoj život – <https://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=7618>.

⁴⁵¹ Pekarski obrtnik Lovre Srdarev izabran je za predsjednika Orjune Vodice 30. XII. 1923.

⁴⁵² Vicka Sršena treba razlikovati od Vicka N. Sršena, trgovca vinima iz Dubrovnika, kao i od Vicka pok. V. Sršena iz Blata na Mljetu. Uoči parlamentarnih izbora 1923. Vicko V. Sršen potpisan je ispod proglašavanja "Birači Jugosloveni!", kojim se poziva na glasanje za Demokratsku stranku (lista Dr. Prvislav Grisogono – dr. Artur Saraca – Lukša Gozze) – "Jugosloven", Dubrovnik, II/1923, br. 43, 10. 3. 1923, str. 1-2 (Vicko p. V. Sršen iz Blata na Mljetu potpisan je u istom proglašenju).

⁴⁵³ Poznati vojskovođa Kraljevine Srbije, general i kasnije vojvoda Stepa Stepanović (1856.-1929.) izabran je 1926. za doživotnog predsjednika "Narodne odbrane", organizacije sa kojom je Orjuna usko koordinirala rad, i na kraju se fuzionirala sa njom.

341. Stijepić P. (Pave – nap. N. M.),⁴⁵⁴ iz revizijskog komiteta sekcije Orjune za Dubrovnik;
342. Stiplovšek Josip Giuseppe, iz Barkovlja, član Orjune;
343. Stojanović Branislav, iz komiteta Orjune u Beogradu;
344. Stojanović Laza, (Lazzaro), rođen u Azanji 1875, zavičajan u Smederevu (S.H.S.), trgovac, sa boravištem u Pećinama, orjunaš i sokolaš;
345. Štolfa Franc,⁴⁵⁵ (Francesco), od Franca, trgovac iz Sežane, orjunaški propagandist, izaslanik za Veneciju-Juliju;
346. Štolfa Josip,⁴⁵⁶ (Giuseppe), od Josipa, bivši službenik jedinice alpinaca iz Sežane, povjerenik Orjune za Veneciju-Juliju;

Inž. Josip Štolfa (1894-1966), slovenski stručnjak za automobilizam i tehničku terminologiju, po podacima talijanskih službi sigurnosti povjerenik Orjune za Veneciju – Julijsku Krajinu.

Fotografija: „Ilustrirani Slovenec“, br. 5, 3. II. 1929.

⁴⁵⁴ Pave Stjepić bio je 1922. odgovorni urednik lista “Jugosloven” u Dubrovniku, organa mjesnog odbora Demokratske stranke u Dubrovniku. 1925. bio je sekretar “Udruženja ratnih invalida” u Dubrovniku – “Dubrovački list”, II/1925, br. 35 od 29. VIII. 1925, str. 4.

⁴⁵⁵ Franc Štolfa je ilegalno prebjegao u Jugoslaviju 1930. U Celju je 1939, zajedno sa svojom majkom Herminom, kupio poznatu gostionicu “Pri turški mački”, u kojoj su se počeli skupljati emigranti iz Primorske, među njima orjunaš Fortunat Mikuletić (v. red. br. 222 ovog dokumenta), slikar Albert Sirk i drugi – v. <https://www.muzej-nz-ce.si/zgodbe-mesta/primorski-slovenci-na-celjskem-poletu-1918/druzina-stolfa/>.

⁴⁵⁶ Inž. Josip Štolfa (Sežana, 1894. – Ljubljana, 1966.) bio je stručnjak za automobilizam i pionir slovenske tehničke terminologije. Njegova biografija objavljena je u *Slovenskom biografskom leksikonu* – <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi668760/>.

347. Strišak Milan (Emilio), član Orjune.
348. Štulhofer⁴⁵⁷ dr. (Aleksandar – nap. N. M.), predsjednik sekcije Orjune za Zagreb;
349. Stuparić Ivan, (Giovanni), član Orjune;
350. Šubat Viktor, (Vittorio) od Matije, rođen u Križišću (Krisme) 1909, sa boravištem na Sušaku, član Orjune na Sušaku;
351. Sulz (Šulc? – nap. N. M.) (ne može se identificirati), član Orjune;
352. Sušanj Vojmil,⁴⁵⁸ od Josipa i Marije Saršon, rođen na Rijeci 9.7.1896, trgovac, sa boravištem u Ulici Goldoni br. 1, orjunaš na Sušaku;
353. Simiken, (možda greška u zapisu prezimena – nap. N. M.) Emilio od Ferdinanda, rođen na Sušaku 17. 12. 1909, student S.H.S., sa boravištem na Sušaku, (Željezničke stepenice), član Orjune;
354. Tadić Ivan, (Giovanni), iz komiteta Orjune za Beograd;
355. Tebaldi Anton, (Antonio), direktor sekcije Orjune za Novigrad;
356. Tenka ili Teng iz Trenta (ne može se identificirati), član Orjune;
357. Terzić Novica, član izvršnog komiteta Orjune za Sarajevo;
358. Tibljaš Mate, (Matteo), rođen na Škurinju, 1886, orjunaš;
359. Tomljanović Zvonimir, od Antonia, rođen u Zadru 18. 3. 1910, student S.H.S., sa boravištem u Ulici akvadukta br. 10, orjunaš;

⁴⁵⁷ Dr. Aleksandar Štulhofer potiče iz poznate zagrebačke židovske obitelji. Bio je jugoslavenski nacionalista još prije Prvog svjetskog rata (Bartulović, "Od Revolucionarne Omladine do Orjune", str. 106.). Hrvoje Matković, ("Svetozar Pribičević i Samostalna demokratska stranka do Šestojanuarske diktature", Zagreb 1972, str. 131.) navodi da su 1925. u najavljenom dvoboju Ljube Leontića i Svetozara Pribičevića, kao mandatori (sekundanti) Leontića bili predviđeni Saša Štulhofer i Budislav Grga Anđelinović, a Pribičevići su bili Srđan Budisavljević i Edo Lukinić. Po raspuštanju Orjune 1929. postao je predsjednik privremenog Centralnog odbora "Jugoslovenske akcije" (Gligorijević, Orjuna, *Istorija XX veka*, Beograd, V/1963, str. 391.). Poslije ulaska JA u JNP Zbor Dimitrija Ljotića, A. Štulhofer je nastavio djelovati u okviru ovog pokreta, ali je pred izbore 1935. prišao (sa Lukom Kostrenčićem, Vladimirom Velmar Jankovićem i Milanom Banićem) vladinoj kandidacijskoj listi Bogoljuba Jevtića (Vasilije Dragosavljević, "Druga Evropa i Kraljevina Jugoslavija. JNP Zbor (1934-1941).", Novi Sad 2021, str. 309.); V. Dragosavljević prenosi i fotografiju A. Štulhofera sa zbora Jug. akcije u Đurđenovcu u Slavoniji 18. III. 1934. (po "Jugoslovenskoj reči", Zagreb, br. 64.). U telefonskom razgovoru 1989. njegov sin Aleksandar rekao mi je da je travanjski rat 1941. dr. Saša Štulhofer dočekao u jedinici protuzračne obrane na Sljemenu. Radna verzija Židovskog biografskog leksikona ove 2025. g. (još) ne spominje dr. Aleksandra Štulhofera.

⁴⁵⁸ Vojmil Sušanj imao je na Sušaku trgovinu za radioaparate, lustere i elektromaterijale.

360. Tomšič Viktor,⁴⁵⁹ (Vittorio) od Josipa i Simović Tereze, rođen u Poreču 25.4.1887, trgovac, zavičajan u Bistrici, orjunaš i sokolaš;
361. Trumbić Anton, (Antonio),⁴⁶⁰ član Orjune;
362. Tresić-Pavičić dr. Ante,⁴⁶¹ (Antonio), ministar S.H.S., član Orjune;
363. Trifković Dušan,⁴⁶² vojvoda, potpredsjednik sekcije Orjune za Beograd;
364. Trkulja Mirko P., član Orjune Mostar;
365. Vadnjal Adolf, od Floriana, rođen u Zagorju Sv. Martin (Zagorje kod Pivke – nap. N. M.), orjunaš;
366. Vadnjal Josip,⁴⁶³ (Giuseppe), komandant IV. zone Orjune za Veneciju-Juliju;
367. Valović Miljenko, vođa propagandista za Orjunu;
368. Veček Milan, (Emilio), od Pavla i Marije Vončina, rođen na Rijeci 24. 3. 1902, službenik F.F. (?) države Jugoslavije, računovođa, sa boravištem na Trščanskoj ulici br.2, drugi kat, član Orjune na Sušaku;

⁴⁵⁹ Viktor Tomšič bio je starosta sokolskog društva u Ilirskoj Bistrici. Već prije dolaska fašista na vlast, počeli su 1920. godine, pretresi kuća sokola, pa je on, plašeći se otkrivanja i uništavanja sokolske zastave, organizirao ilegalno prebacivanje zastave Sokola Ilirske Bistrice preko granice, u Ljubljani, u Sokol Ljubljana – matica. Tu je čuvan i po okupaciji 1941. zazidan, zajedno sa zastavama sokola iz Trsta, Idrije i Postojne. Zastava je vraćena u Ilirsku Bisticu, inače rodno mjesto Marka Kranjca, predsjednika Orjune Slovenije, 1982. godine – v. “Primorske novice”, Kopar, 12. III. 1982, str. 8: “Prapor Ilirskoga sokola kmalu doma”.

⁴⁶⁰ Očito se ne radi o političaru dr. Anti Trumbiću (ovaj i drugi talijanski dokumenti u pravilu navode titulu «dr.», kao npr. u slučaju dr. Ante Tresić Pavičića, i drugih).

⁴⁶¹ Književnik i političar Ante Tresić Pavičić (1867.-1949.) bio je rodom iz Vrbnja na Hvaru; od 1919. do 1927. bio je u diplomatskoj službi Kraljevine SHS u Madridu i Washingtonu. Ante Tresić Pavičić je 1921. pisao u orjunaškom organu “Pobeda” (Split) – v. Niko Bartulović, “Od revolucionarne omladine do Orjune”, Split, 1925, str. 85.

⁴⁶² Moguće je da se radi o Dušanu N. Trifkoviću, 1938. godine senatoru i sekretaru Glavnog odbora. J.R.Z.

⁴⁶³ Josip (Jože) Vadnjal (Zagorje pri Pivki, 1898. – Opatija, 1985.) bio je, po iskazu Marka Kranjca, načelnik za područje Pivke (tada Sv. Peter na Krasu) – zapisnik razgovora M. Kacin Wohinz – Samo Pahor, 1979. str. 145; Kranjec je čak 1971. izjavio S. Pahoru da je, u pogledu ilegalnog rada na području Primorske, Vadnjal bio “glavni” (isto, str. 182). Kao komandant jedne od zona Orjune pod Italijom učestvovao je, u vrijeme održavanja kongresa Orjune u Ljubljani, na tajnom sastanku formiranja Orjunavita (Kacin Wohinz, *Prvi antifašizam v Evropi...*, str. 55.). U proljeće 1930., u vrijeme razbijanja organizacije od strane talijanskih organa sigurnosti, prebjegao je ilegalno u Jugoslaviju i zatim se zaposlio u rudniku Kreka. Djelovao je u emigrantskim društvima, i u Sokolu. Tijekom rata je najprije sudjelovao ilegalno sa partizanima, a zatim i otišao u 17. Majevičku brigadu. Poslije rata je bio pomoćnik ministra drvne industrije Bosne i Hercegovine, direktor Krivaje u Zavidovićima itd. 1962. je došao u Sloveniju, na mjesto direktora Lesonita u Ilirskoj Bistrici (Tone Rutar: Vadnjal Jože, *PSBL*, 16. snopič, Gorica 1990, 144-145.).

369. Večerina Ivan,⁴⁶⁴ (Giovanni), rođen na Sušaku 1906. i tu rezidentan, student S.H.S., sa boravištem na Sušaku, Račkoga 42, član Orjune;
370. Večerina Ljudevit, (Luca), rođen na Trsatu 1885 i tu zavičajan, stolar, sa boravištem Draga br.79 (S.H.S.), član Orjune;
371. Venturini Fran, (Francesco) od Francesca i Ivane Stepančić, rođen na Sušaku 25. 8. 1912, zavičajan u Bakru, student S.H.S., sa boravištem u Ulici Noferi br. 5, orjunaš;
372. Venturini Fran, (Francesco) od Francesca i Orsole Paciano, rođen u Bakru 3. 8. 1876, maloprodajni trgovac, podnačelnik Orjune za Sušak, sa boravištem u Ulici Noferi br.5;
373. Venturini Fran,⁴⁶⁵ (Francesco), bivši učitelj u Trstu, član Orjune;
374. Venturini Paolo, (*Pavle ili Pavel?*) od Francesca i Ivane Stepančić, rođen na Rijeci 26. 6. 1900, zavičajan u Bakru, privatni namještenik, sa boravištem u Ulici Noferi br. 5, orjunaš na Sušaku;
375. Verbič Andrej,⁴⁶⁶ zvani VERBIO iz Ljubljane, politički sekretar akcijske čete Orjune iz Ljubljane;

⁴⁶⁴ Ivan Večerina je kasnije postao poznat kao prevoditelj sa španjolskog jezika. Njegova kćerka je bila istaknuta odvjetnica Dafinka Večerina (1935. – 2023.). Ona je u svom intervjuu za “Sušačku reviju” (br. 73.) navela, da je njen otac Ivan Večerina “zbog antifašističkog djelovanja, zajedno s nekim kolegama, isključen, pa je neko vrijeme studirao i na Filozofskom fakultetu u Beogradu...”. No, s obzirom na podatak iz ovog dokumenta talijanskih sigurnosnih službi, jasno je da je I. Večerina tada djelovao kao član Orjune, koja mu je vjerovatno pomogla pri privremenom prebacivanju na Filozofski fakultet u Beogradu.

⁴⁶⁵ Fran Edvard Venturini (Boljunec kod Trsta, 1882. – Ljubljana, 1952.), slovenski učitelj, kompozitor i zborovođa. S obitelji se 1927. ilegalno iselio u Jugoslaviju. Po istraživanjima dr. Milice Kacin Wohinz (“Prvi antifašizam v Evropi”, str. 55), Fran Venturini je krajem 1925, prilikom osnivanja Orjunavita (Orjuna v Italiji) u Ljubljani ušao u rukovodstvo ove organizacije, skupa sa M. Kranjcem, A. Verbičem i drugima, i tu je vršio dužnost kurira. Samo Pahor, historičar iz Trsta, zapisao je 27. IV. 1972. izjavu Olge Černe (rođena 27. IV. 1906. u Tomaju), poslovne tajnice Orjune Slovenije: “Venturini je preplivao Rječinu na Rijeci. Po bijegu (iz Italije) je više puta došao (u kancelariju Orjune). I sinovi Oskar i Angelo su dolazili u sjedište”.

⁴⁶⁶ Spominje se i kao “Berbič”, pod br. 30 ovog dokumenta. Andrej (Drejče) Verbič bio je tajnik Oblasnog odbora Orjune u Ljubljani i u krugu najužih suradnika inž. Kranjca. U više izjava spominje se kao “Ljubljančan”, ali je S. Pahor pronašao dokument da je i on bio rođen na području tada okupiranom od Italije, iz Postojne (razgovor sa Kacin Wohinz, str. 145.). N. Bartulović piše u svojoj knjizi o Orjuni (str. 125.) da je Verbič bio zatvoren nakon sukoba sa komunistima u Trbovlju 1. VI. 1924. On je očito bio čovjek za vrlo povjerljive stvari: držao je vezu sa oficirima Dravske divizije u Ljubljani (izjava F. Koseca autoru ovog članka 1986. g.), ali i delikatne misije sa inozemstvom (npr. Andreas Hofer Bund 1926/1927). Verbič je u tom pogledu djelovao i kasnije: 1929. je održavao kontakte sa talijanskom emigrantskom Antifašističkom koncentracijom, a sa njenim voditeljima je imao i susret u Parizu, 1930. g. (Kacin Wohinz, “Prvi antifašizam v Evropi. Primorska 1925-1935.”, str. 337, 362). Sa grupom najvjernijih suradnika M. Kranjca, A. Verbič je supotpisao “Odrpoto pismo slovenski javnosti”, o povlačenju iz javnog života, objavljenom u ljubljanskom “Jutru” od 22. 1. 1929. Miha Marinko, jedan od vodećih poslijeratnih komunističkih funkcionera, zapisao je u listu Komunist od 10. III. 1972. o A. Verbiču: “Tajnik slovenske Orjune i urednik njenog glasila, sad već

376. Versa Nino, (Giovanni) od Karla i Matilde Lenac, rođen na Sušaku 16. 4. 1905, zavičajan u Trstu (Prosek), službenik na Sušaku u firmi Agosto, u akcijskoj četi (Mrtvačka glava) Orjune na Sušaku, sa boravištem u Ulici R. Sanzion br. 7;
377. Vicić, (ne može se identificirati), sekretar provincijskog upravnog odboraza Split;
378. Vidović Milena, iz Sušaka, učiteljica na orunaškoj školi;
379. Vignjević Đuro, (Giorgio), zvani Juraj, rođen na Sušaku 1908 i tu zavičajan, službenik, sa boravištem na Sušaku, K. Sv. Lucije br. 85, član Orjune;
380. Vignjević Nikola, rođen na Sušaku 1906 i tu zavičajan, sa boravištem K. Sv. Lucije br. 75, član Orjune;
381. Vignjević Vladimir, član Orjune;
382. Vilhar Ivan, (Giovanni), član Orjune;
383. Vilhar Alojzij,⁴⁶⁷ (Luigi), član Orjune;

pokojni Andrej Verbič, je 1928. jedno vrijeme studirao u Berlinu i od tamo slao svom listu članke, u kojima hvali Sovjetski Savez. S tim člancima je dosta utjecao na mlađe orjunaše, posebno iz redova srednjoškolaca, koje su zanimala socijalna pitanja..." (cit. po: Miha Marinko, "Izbrana dela", knj. 1, Ljubljana, 1980, str. 389.). A. Verbič umro je u Ljubljani, ubrzo nakon završetka Drugog svjetskog rata.

⁴⁶⁷ Alojzij Vilhar bio je kovač u Postojni, rođ. 28. V. 1892. (podatak S. Pahora, razgovor sa Kacin Wohinz, str. 81). Po istraživanjima M. Kacin Wohinz, bio je u vrijeme održavanja kongresa Orjune u Ljubljani, 20. XII. 1925. prisutan na tajnom sastanku i formiranju Orjunavita (*Prvi antifašizam v Evropi...* str. 55). A. Vilhar je podnosio i obavještajne izvještaje Marku Kranjcu, indirektno i sa njim povezanim vojno-obavještajnim krugovima Dravske divizije. Prilikom pogibije J. Kukeca, Talijani su zaplijenili i ranac Kukeca sa više dokumenata, među njima i Vilharov izvještaj Kranjcu od 8. IX. 1925. Tada se očekivao dolazak Mussolinija i D'Annunzia u okolice Postojne (na otvaranje lovačkog doma na planini Snežnik), pa je Orjuna planirala atentat na njih dvojicu, a po podacima S. Pahora i na princa prestolonasljednika Umberta (razgovor S. Pahor – M. Kacin Wohinz, str. 21-23). Međutim, njihov dolazak je bio otkazan zbog lođeg vremena. U izvještaju, potpisanom sa "Aloiz", naveden je plan dolaska Musolinija za 12. IX. 1925. i kretanje od 7.05 sati ujutro, vrlo precizan raspored vojnih jedinica (artiljerija, bersaljeri itd.) po selima i cestama. Talijanski prijevod ovog izvještaja A. Vilhara M. Kranjcu čuva se u istoj (14.) kutiji fonda 1829, Kvestura Trst i Gorica, Arhiv Slovenije, mapa (p. e.) 352. Ljubljanska "Orjuna" je, iznenađujuće otvoreno, zapisala da je pripreman atentat na D'Annunzia (Mussolini je, razumljivo, izostavljen): "Zbog silne kiše i magle je u zadnjem trenutku otkazao svoiu posjetu avionom i sam princ snježnički — poeta d'Annunzio... Nedolazak snježničkog princa je jako ražalostio i naše četnike, koji su sa velikom čežnjom očekivali na Snežniku njegov dolazak, jer su htjeli da mu prirede takav doček, koji bi mu sigurno ostao u neizbrisivoj uspomeni." ("Kronika – Svečanosti na Snežniku", br. 20 od 19. IX. 1925., str. 3). Ovaj plan je indirektno potvrdio i nekadašnji ideolog Orjune, inače visoki policijski funkcioner (istraživao je kasnije i ulogu Pavelića u atentatu u Marseju) dr. Ivo Mogorović, koji je u zagrebačkoj "Slobodnoj tribuni" zapisao ("Psihoza ubistva", 12. X. 1928.) da se spominjala, pored mogućih atentata na neke domaće političare spremene od vrha SDS (Korošec, Radić, Spaho, Ljuba Davidović) i plan atentata "na dvojicu stranih državnika" cit. po: Mladen Đorđević, Organizacija jugoslovenskih nacionalista (ORJUNA): ISTORIJAT – IDEOLOGIJA – UTICAJI, *Nova srpska politička misao*, nova edicija, vol.

- 384.** Vlahović Ante,⁴⁶⁸ (Antonio), vrhovni čelnik S.H.S., iz izvršnog komiteta Orjune iz Mandaline (danas Šibenik – nap. N. M.);
- 385.** Vlak Ljudevit, (Lodovico) od Matije, rođen u Jušićima (Matulji), 17. 7. 1861, krčmar, nastanjen u Trinajstićima, (Kastav S.H.S.), orjunaš i komunist;
- 386.** Vrandik (?) Miroslav, član Orjune;
- 387.** V(u?)rdelja, (ne može se identificirati), iz akcijske čete Orjune za Sušak;
- 388.** Vujić Dimitrije, (Dimitro),⁴⁶⁹ član Orjune;
- 389.** Vušković Eugen, (Eugenio), član Orjune iz Splita;
- 390.** Vitovec, (ne može se identificirati), član Orjune;
- 391.** Žagar Dorče,⁴⁷⁰ član Orjune;
- 392.** Zaklan Aleksandar, (Alessandro),⁴⁷¹ od Stanislava i Bradičić Ane, rođen na Rijeci 21. 12. 1897, službenik u banci Slavija na Sušaku i tu zavičajan i boravi. bivši vođa Orjune;
- 393.** Zalar Erko, (?), član komiteta Orjune za Beograd;
- 394.** Zaponja Dušan,⁴⁷² (Caponja?) iz Sušaka, član akcijske čete „Mrtvačka glava”, Orjune iz Sušaka;
- 395.** Zaradić Nikola, član komiteta Orjune za Beograd;
- 396.** Cepuder Franc, (ZEPUDER Francesco), član Orjune u Ljubljani, izaslanik za Veneciju-Juliju;
- 397.** Žeželić Ivan, (Giovanni), rođen u Čavlima 1909. i tu rezidentan, orjunaš;
- 398.** Žic Ivan, (Giovanni), rođen u Aleksandrovu 1895. i tu zavičajan, sa boravištem na Sušaku, Štrosmajerova ulica br.16, član Orjune;

XII, no. 1-4, Beograd 2005, str. 200. Alojz Vilhar poginuo je, zajedno sa komandantom bataljona Orjune Snežnik, pri sukobu u Prestranku, 3. IV. 1926.

⁴⁶⁸ Ante P. Vlahović bio je 1934. starosta Sokolskog društva Mandalina – “Sokolski zbornik” 1934. Beograd 1934, str. 429.

⁴⁶⁹ Očito se radi o zemljoradniku, nar. poslaniku Zemljoradničke stranke iz Banata, inž. Dimitriju Vujiću, koji je fizički napadnut u Mokrinu od članova SRNAO i zato je na vlastiti zahtjev primljen u audijenciju kod kralja – «Vreme», Beograd, IV/1924, 15. V. 1924, br. 863, str. 1. Zanimljivo je da je radikalna “Zastava” (Novi Sad) dan prije zapisala (14. V. 1924, str. 2.), da su Dimitrija Vujića u Mokrinu “dobro izdevetali”.

⁴⁷⁰ Među Slovencima u Primorskoj je ime Dorče oblik (od milja) imena Teodor.

⁴⁷¹ Aleksandar Zaklan spominje se i u više drugih dokumenata talijanskih službi sigurnosti (AS, fond 1829, Kvestura Trst, Gorica, kut. 14).

⁴⁷² Iz dopisa prefekta policije Regije Rijeka upućenog dana 1. X. 1928. Generalnoj direkciji policije u Rimu, vidljivo je da je Dušan Zaponja (Caponja, Šaponja?) bio angažiran u orjunaškoj zoni Postojne i podređen inž. Marku Kranjcu, vođi slovenske Orjune u Ljubljani – Arhiv Slovenije, fond 1829, Kvestura Gorica, Trst, popisna jed. 22, kut. 1.

399. Žigon Pavle, član Orjune;
400. Živković,⁴⁷³ (ne može se identificirati), član Orjune, general S.H.S. u Ljubljani, iz udruženja snajperista;
401. Živčević J., (ne može se identificirati), zaposlen u banci S.H.S., direktor sekcije Orjune za Dubrovnik;
402. ŽIVKOVIĆ Anton, (Antonio), predsjednik sekcije Orjune za Rogoznicu;
403. Žnidaršič Ivan, (Giovanni), član Orjune;
404. Zore Miro Ernest,⁴⁷⁴ od Francesca i Francesce Pečić, rođen u Voloskom 25.8.1900, sa boravištem u Opatiji, član Orjune u Ljubljani;
405. Zupančič⁴⁷⁵ (ne može se identificirati), jugoslavenski student u Ljubljani, orjunaš iz Ljubljane.

SUMMARY

ORJUNA: 405 EXPOSED MEMBERS (List of Police Services of the Kingdom of Italy 1928)

Abstract: The paper presents a list of prominent members of ORJUNA made by the Italian intelligence service in 1928. In addition to the introductory part on the short history of ORJUNA and its research in post-Yugoslav countries, the author presents this list in its entirety, translated from the Italian language, along with brief biographies of each person listed.

Keywords: ORJUNA, Italian intelligence service, terrorism, biographies

⁴⁷³ Iako podatak u dokumentu nije potpun, a djelomično i pogrešan (navođenje Ljubljane, mada je general Živković u to vrijeme bio u Beogradu komandant Kraljeve garde), jasno je da se radi o generalu Petru Živkoviću, predsjedniku jugoslavenske vlade 1929-1932, i predsjedniku Jugoslavenske nacionalne stranke (JNS). Mnogi nekadašnji članovi Orjune su slijedili sredinom 1930-ih politiku JNS, pa i na zadnjim izborima u Kraljevini 1938. kandidirali na njenoj listi.

⁴⁷⁴ Otac poznate hrvatske oceanografije Mire Zore-Armanda, koja je preminula u Opatiji 2012.

⁴⁷⁵ Vjerovatno Dušan Zupančič. Na dopisu grupe istaknutih orjunaša od 3. X. 1937, upućenom iz Škofje Loke inž. Marku Kranjcu u Skoplje, nalazi se potpisan i Dušan Zupančič – karta u posjedu obitelji inž. Marka Kranjca.